

Henk Beijers Archiefcollectie

MEIERIJSE SCHOUTSREKENINGEN 1368 – 1638 TRANSCRIPTIE

De Meierijsse schoutsrekeningen zijn op het Algemeen Rijksarchief in Brussel verfilmd. Over genoemde periode zijn daarin een 6-tal typen rekeningen te vinden nl. die van de hoogschout van Den Bosch, de laagschout van Den Bosch en de kwartierschouten van de onderscheiden kwartieren Peelland, Kempenland, Oisterwijk en Maasland. Deze rekeningen bevatten zeer uiteenlopende onderwerpen passend binnen tal van disciplines. Men vindt er oorlogsposten, informatie over vorsterijen en hun bedienaars, alle mogelijke muntsoorten met hun resp. muntwaarden, allerhande overtredingen tegen bestaande keuren en breuken, moord- en doodslagveroordelingen, diefstallen, volksgebruiken en ga zo maar door! Een boeiend archief, wat tot op heden nauwelijks wordt geraadpleegd, omdat er geen indexen op bestaan. Het gaat om ruim 125 rekeningen van inkomsten en uitgaven, de een langer dan de ander.

De rekeningen zijn door Henk Beijers getranscribeerd en van persoonsindexen voorzien, waardoor ze veel toegankelijker zijn geworden. Zie zijn website:

<http://www.henkbeijersarchiefcollectie.nl/historisch Onderzoek/schoutsrekeningen.htm>

Bij gebruikmaking van deze bewerking van de schoutsrekeningen wordt correcte literatuurverwijzing door Henk Beijers bijzonder op prijs gesteld.

Schoutsrekeningen die betrekking hebben op het Land van Ravenstein (voornamelijk stad), transcriptie door Henk Beijers

Dit is die rekeninghe HEREN JANS VRIENS? (m/z Jan Brien) VAN CRAENEN SCOUTEHEITVAN DEN BOSCH
Juni 1368-december 1369

001.1.2.8

item JAN tot Ravensteyn ghereden aen HEREN WAELRAVE om der dachvart wille tusschen minre

MEIERIJSE SCHOUTSREKENINGEN 1368 – 1638 VERTALING

Niet altijd slaagde ik erin om de Middelnederlandse tekst om te zetten in aanvaardbaar hedendaags Nederlands. Een groot deel van de transcriptie van Henk Beijers heb ik enigszins vrij vertaald. Meestal zal deze de essentie redelijk weergeven. Soms gebruik ik een '?' en soms is de Middelnederlandse tekst onvertaald gelaten. Er zijn ongetwijfeld verbeteringen aan te brengen. Gelieve daarom deze vertaling voorlopig als een discussiestuk te beschouwen.

Bij de vertaling heb ik gebruik gemaakt van:

Woordenboek Middelnederlands: Pijnenburg en Van der Voort;

GTB (De Geïntegreerde-Taalbank):

<http://gtb.inl.nl/openlaszlo/my-apps/GTB/Productie/HuidigeVersie/src/inlgtb.html?owner=GTB>

Schoutsrekeningen die betrekking hebben op het Land van Ravenstein, vertaling door Joost Kocken versie april 2016

De rekening van heer Jan Briens van Craenen, schout van Den Bosch
Juni 1368-december 1369

001.1.2.8

Jan [de schout] naar Ravenstein naar heer Walraven gereden vanwege de vergadering tussen

HEER VAN BRABANT ende den HERTOGHE VAN GHELRE verterde xlviii s.

001.1.2.9

Dit is utgheven ROVERS VAN VLADRACKEN SCOUTHEIT VAN MAESLANT item des dynsdachs voer Sente Margrieten dach waert ver....dat e(e)n hoep volx te gader was opter Masen voer Ravensteyn datin cost ende loen ix lb. xii s.

Oktober 1383-juni 1384

002.1.1.6 [onderste gedeelte]

item ghegeven van cost die die heren vanden rade ten Bosche tot ii tyden ghedaen hebben doemen die dachvert hielt te Ravensteijn teghen tsHERTOGHEN raet VAN GHELRE te weten in die weke na Pynxsten ende dander dachvert opten vi dach in junio daer die summa af coemt te ghelden clx fr. xvii gr. vlems

002.1.1.9 (onderste gedeelte)

item CLAES VAN KEENT gereden an minre vrouwen raet te Ravesteijn xxiii dage in meije i fr. item ARTKEN STOCKELMAN gesent tot Ravestein aen minre vrouwen raet ii peters val. ii fr. xvi d. item HENSELIN messenger gereden aen minre vrouwen raet te Ravesteyn viii dage in junio ii peters val. ii fr. xvi d.

002.1.1.10 [onderste gedeelte]

item doe mijnre vrouwen raet ende die ander heren gereden waren ter dachvert tot Ravesteyn aldaer gereden met JAN VAN BRONCHORST, HENRIC sinen brueder, COPTITEN, HEIN BECKERS ende mit anderen gesellen aldaer gelegen iiii nachte mit xii perden verteert ix gulden holl. val. vij fr. xvi d.

002.1.1.11 [duplicaat van 1.9]

item des donredags na Beloken Paesschen doen die HEER VAN GASEBEEC, die HEER VAN WESEMAEL ende die PROESST VAN TRICHT mijnre vrouwen raden mit hoiren vrienden gereden waren ter dachvert tot Ravesteyn, mijnre vrouwen rossen mit iii hoeren knechten tot Os verteert, bi bevele des proessts voirscr. betaelt iii gulden holl. ende iii quarter maken iij fr. xx d.

de hertogen van Brabant en van Gelre, verteerd 48 s[chelling].

001.1.2.9

Uitgegeven door Rover van Vladracken, schout van Maasland Op 19 juli 1368 vergadering toen een hoop volk verzameld was op de Maas voor Ravenstein voor kost en loon 9 lb. 12 s.

Oktober 1383-juni 1384

002.1.1.6 (onderste deel)

Tweemaal de kost voor de raadsheren van Den Bosch toen men vergaderde te Ravenstein met de Raad van de hertog van Gelre, t.w. in 1384 in de week na Pinksteren en op 6 juni, totaal 160 fr. rn 17 gr. vlems.

002.1.1.9 (onderste gedeelte)

Claes van Keent naar Ravenstein gereden naar de Raad van Brabant (van hertogin Johanna), 24 dagen in mei 1 fr. Ook Artken Stockelman 2 peters val. 2 fr. 16 d. Ook Henselin messenger (bode) 8 dagen in juni 2 peters val. 2 fr. 16 d.

002.1.1.10 [onderste gedeelte]

Toen de Raad van Brabant en de andere heren voor de vergadering naar Ravenstein waren gereden, aldaer met Jan van Bronchorst en zijn broer Henric, Coptitten, Hein Beckers en andere metgezellen gereden, daar 4 nachten verbleven met 12 paarden, verteerd 9 gulden Hollands val. 6½ fr. 16 d.

002.1.1.11 [duplicaat van 1.9]

Op donderdag na Beloken Pasen toen de raden van Brabant, de heer van Gasebeec, de heer van Wesemael en de proost van Tricht, met hun vertrouwelingen ter vergadering naar Ravenstein waren gereden, hebben de rossen (paarden) van de hertogin met drie van haar dienaren te Oss gegeten, in opdracht van de proost betaald 3 gulden Hollands en 3 kwarten, maakt 2½ fr. 20 d.

Dit is die rekeninghe HEREN PAUWELS VAN
HAESTRECHT SCOUTHET VANDEN BOSCHE
Half december 1384-half juni 1385

003.1.1.10

item ix daeghe in meye bi bevele miinre vrouwe
met HEREN DIDDERIC DEN ROVER tot Ravensteijn
aen den HEER VAN BURNE/VURNE gheredenmet
miinre vrouwen boetscappe van sHEREN saken VAN
ERKEL verbleven des nachts tOs verterden ii scilde
val. iiii lb.

item doe die HEER VAN BURNE den HEER VAN
ERKEL van Ravesteijn tot Burne/Vurne ghevert
hadde miin vrouwen hoere brieve na den HEER VAN
BURNE ghesent BERWOUT die missagier diese
tot terghelde iii peter v lb. xv s. vi d.

Dits utgheven JANS ROVERS SOEN VAN
VLADERACKEN, scouthet van Maeslant
Half december 1386 -24 juni 1387

007.1.1.11

item op onsen vrouwen dach als men kersen bernt
HER RIKOUT DIE KOC ende HER DIRC DIE ROVER tot
Ravensteyn van minre vrouwen wegghen enen dach
ghehuden jegghen des HERTOGEN vianden VAN
GELRE verterden tOsse ii gulden maken iii lib.

Dit is die rekeninghe HEREN DIDDERIC ROVERS
SCOUTHEIT VANDEN BOSCHE ende sijnen ghesellen
8 augustus 1387-25 januari 1388

008.1.1.11

Dit heeft die scoutheit selve ontfaen van der
pernancien van Middelaer die men opt huus
ghevuert soude hebben ende die die Heren van den
Rde tErpe bevalen den scoutheit te Ravenstein op te
vueren xxx mud roggen dmud ii gulden vi placken
maken lxxvii gulden

item xxx mud mauts dmud ij gulden maken xlv
gulden

item xli siden spec dat stuc xxxvi placken maken xlix
gulden vi placken

item v C [500] i vierdeel stocvissch dat hondert v
gulden maken xxvi gulden viij placken

item iiii tonnen botteren die tonne ix gulden maken
cxxxvi gulden

De rekening van heer Pauwel van Haestrecht,
schout van Den Bosch
Half december 1384-half juni 1385

0003.1.1.10

Negen dagen in mei in opdracht van hertogin
Johanna met heer Didderic den Rover naar
Ravenstein naar de heer van Burne (Reinoud van
Valkenburg), gereden met Johanna's *boetscappe*
(berichten) betreffende heer Van Erkels (Van
Arkels?) zaken. Te Oss overnacht, daar verteerd 2
scilden val. 4 lb.

Idem toen de heer van Burne de heer van Erkel van
Ravenstein naar Burne (Borne) gebracht had, de
brieven van hertogin Johanna, naar de heer van
Burne gezonden. Berwout *die missagier* (de bode)
hiervoor vergoed 3 *peter 5 lb. 15 s. 6 d.*

HET CONFLICT BRABANT-GELRE

Uitgegeven door Jan Roverszoon van Vladeracken,
schout van Maasland
Half december 1386 – 24 juni 1387

007.1.1.11

Op Maria-Lichtmis (2 februari) waren heer Rikout
die Koc en heer Dirc die Rover naar Ravenstein
namens hertogin Johanna, waar zij vergaderd
hebben met de vijanden van de hertog van Gelre.
Verteerd te Oss 2 gulden, maakt 3 *lib.*

De rekening van heer Didderic Rovers, schout van
Den Bosch en zijn (collega's)
8 augustus 1387-25 januari 1388

008.1.1.11

Dit heeft de schout zelf ontvangen van de
pernancien (financiën?) van Middelaer, van wat
men *opt huus* (op het kasteel) geleverd zou hebben
en die de raadsheren te Erp bevolen hadden de
schout te Ravenstein op te zenden: 30 mud rogge à
2 gulden 6 *placken* per mud, is 67 gulden;
idem 30 mud mout 1½ gulden per mud, is 45
gulden,
idem 41 zijden spek per stuk 36 *placken*, is 49
gulden 6 *placken*,
idem 525 stokvissen, 5 gulden per 100, is 26 gulden
7½ *plack*,
idem 4 tonnen boter, 9 gl per ton, is 36 gulden,

item vi waghen stoelkesen die waghe iiii gulden xii
placken xxvi gulden xii placken
item iii hoet sauts thuet xi lichte scilde maken xiii
gulden vi placken

summa vanden pernancien ii C lx ii gulden ij placken

item viii tonnen auds herrincs die alsoe gherst ende
droeghe is des een tonne op gheslaghen was des
nyeman eten en woude die men in die Mase warp
dander vii ligghen noch daer die men niet vercopen
en can daer om en reken ic se voer ghene ghelt
item i tonne ghescuts lx pont swevels ende lxx pont
salfers dese sijn opt huus tot mijnre vrouwen
behoef die en reket niet tot ghelde
item van der stat van den Bossche van vi maenden
ontfaen van elker maent l aude scilde den cost te
hulpen Ravesteynmede te hauden xliiij placken voer
den scilt maken iiii C xxxv gulden

Summa vi C xxviii gulden ij placken

008.1.1.12

Dit is uutgeven HEREN DIRICS ROVERS SCOUTHEIT
VANDEN BOSSCHE Inden irsten van den cost die hi
tot Ravensteyne ghedaen heeft aengaende vandes
sonnendaghs nae S.Lauwerens dach tot Sent Jans
dach toe decollatio dat is xix daghe lanc
daerenbovendie een dach helpe den anderen
cxxviii perde alle daghe dien ghebodet den
JONCKER VAN MILENBERCH, HEREN WILLEM VAN
DER AA, den scepenen ghesworenen van den
Bussche, den BELJOUWE VAN GHELDENAKEN
metten sijnen ghesellen ende anders guede lude
van den Bussche ghelijc ghelijc [2x] sin in desen
cedulen bescreven staen metten ghenen die opten
huyse te voet laghen ende inder stat te hoeten te
samen clx brodeeters (?)
daerom binnen te brode verteert xxxv mudde
rogghen dmud ii gulden vi placken maken lxxvii
gulden
item lxxxii vaet biers elc vat biers tot Ravesteyne
ghelevert om xxiiii maken lxxiiiij (of: 1/3 ?) gulden ix
placken
item te wijne iii voder een ame dat voeder jeghen
des HEREN STEFFENER (?) (m/z sceffener J.K.) VAN

idem 6 wagen stoelkese (gewichtseenheden....kaas),
per wage 4 gulden 12 placken, is 26 gulden 12
placken,

idem 3 hoed zout, per hoed 11 lichte schilden, is 13
gulden 6 placken.

Totaal van de *pernancien* (financiën) 262 gulden 1½
plack.

Idem 8 tonnen oude haringen die, bij het openslaan
van een ton, zo ranzig en droog bleken te zijn, dat
niemand hiervan wilde eten, die is in de Maas
gegooid; de andere 7 liggen er nog, zijn
onverkoopbaar en daarom reken ik hiervoor geen
geld.

idem 1 ton *ghescuts* (tuig dat weggeslingerd wordt),
60 pond *swevels* (zwavel) en 70 pond *salfers* (van
sulfer = ook zwavel), deze zijn op het kasteel ten
behoef van hertogin Johanna en wordt niet als
geld gerekend,

idem van de stad Den Bosch ontvangen voor 6
maanden voor elke maand 1 *oude scilde* [om] de
kost tot bijstand [van] Ravenstein mede te
verzorgen, 43 ½ *placken* voor 1 *scilt* maakt 435
gulden.

Totaal 628 gulden 1½ *plack* (er is een verschil).

008.1.1.12

Door de schout van Den Bosch uitgegeven, ten
eerste voor de kost te Ravenstein van zondag na St.
Laurens (10 augustus) tot Sint-Jans Onthoofding (29
augustus), dat is 19 dagen, daerenboven
gemiddeld 129 paarden alle dagen, gelast door
jonker van Milenberch, heer Willem van der Aa, de
schepenen [en] gezworenen van Den Bosch, de
baljuw van Gheldenaken met zijn gezellen en
andere goede lieden van Den Bosch, zoals in deze
cedulen beschreven, met het voetvolk dat op het
kasteel verbleef en in de stad waakte, samen 160
broodeters. Daarvoor binnen aan brood verbruikt
35 mud rogge, per mud 2 gulden 6 *placken*, is 77
gulden,

idem 82 vaten bier, per vat 24 [*placken*] te
Ravenstein geleverd, is 74 ½ gulden 9 *placken*,

idem 3 voeder wijn een aam, bij heer *sceffener*
(rentmeester) van Borne (van Valkenburg) gekocht

BORNE ghecoft opten huuse om xxxv scilde maken cxlvij (of: 1/3) gulden iij placken
item xli runderen dien jeghen den.....HEREN
REYNOOTS STEFFENER (m/z sceffener) VAN BORNE
inden cupen opten huuse ghecoft xi dat stuck om viii
gulden ende dander smaele runder tot iiij ende tot v
gulden deen helpe den anderen dat stucke duer
hoet stont te vi gulden maken ii C xlvi gulden

item cxii hamel dat stuck xviii placken maken lxxvii
gulden vi placken
item xxxii vlicken specs die vlicke te xxxvi placken
maken xxxviii gulden xi placken
item iii tonnen herinx jeghen denghecoft de
tonne iiij scilt maken xvi gulden
item om stocvissche ende groenen mazevissche xv
gulden
item een tonne boteren ix gulden
item een waghe stoelkesen iii gulden
item tot erwitten, cruyt, lelie/lolie (?), edic ende
mostart v gulden
item vervodert binnen desen tijt met cxxviii perden
cxxviii mud haveren dat mud enen gulden vanden
xviii ende vanden cxxviii placken maken te gader
cxxi gulden x placken

Summa summarum viii C xxiii gulden x placken

008.1.2.1

item vort van St. Jans dach decollatio tot St.
Remeijsdach toe dat binnen die vrede stont was
xxxii daghe lanc ghevodert dien tijt xxv glamen om
die straten te hueden vor die ghenen dien binnen
den vrede bleven waren ende te samen metten
ghenen die te voete op den huuse ende inder stat
doe laghen soe had hi dien tijt xc brodeters ghelijc
sij inder cedula bewijst daeraen binnen verteert te
brode xxviii mud rogghen dat mud om ii gulden vi
placken maken lxij gulden iii placken,

item tot bier lxiii vaet tfat tot Ravesteyne ghelevert
om xxiiii placken maken l gulden xii placken
item te wijne iij voeder dat voeder xxviii scilt maken
xciiii gulden x placken
item xxx runder onder grove ende smale overhoeft
te vi gulden maken ciiii [daarboven xx] gulden
item iiij [daarboven xx] hamel den hamel 2 gulden
maken xl gulden

op het kasteel per voeder voor 35 *scilden*, maakt
147½ gulden 3 ½ *plack*,
idem gekocht 41 runderen, die bij derentmeester
van heer Reynout van Borne (van Valkenburg) in de
kuipen op het kasteel, w.v. 11 runderen per stuk
voor 8 gulden en de overige kleine runderen voor 4
of 5 gulden gemiddeld o.i.d. per stuk 6 gulden,
maakt 246 gulden,

idem 112 hamels per stuk 18 *placken*, maakt 67
gulden 6 *placken*,
idem 32 zijden spek per zijde 36 *placken*, maakt 38
gulden 11 *placken*,
idem 3 tonnen haring bij de gekocht 4 *schilt*, is 16
gulden,
idem stokvissen en groene maasvissen 15 gulden,
idem een ton boter 9 gulden,
idem een waag *stoelkesen* (... kaas) 3 gulden,
idem voor erwten, kruiden, *lolie* (olie), azijn,
mosterd 5 gulden,
idem binnen deze tijt aan 128 paarden gevoederd
128 mud haver, per mud 1 gulden van 18 *placken*
en van 128 *placken*, is samen 121 gulden 10
placken.

Totaalgeneraal 823 gulden 10 *placken*.

008.1.2.1

Voorts van Sint Jans Onthoofding (29 augustus) tot
St. Remeijsdach (St. Remigius 1 oktober) in
vredetijd 32 dagen van voedsel voorzien 25 lansiers
om de straten te bewaken voor degenen die in
vrede waren gebleven en samen met het voetvolk
dat toen op het kasteel en in de stad was gelegen,
zo had hij die tijt 90 brodeters ... verbruikt voor
brood 28 mud rogge á 2 gl. 6 *placken* per mud,
maakt 61½ gulden 3 *placken*.

Idem 63 vaten bier te Ravenstein geleverd, 24
placken het vat, maakt 50 gulden 12 *placken*,
idem 2½ voeder wijn 29 *scilt* per voeder, is 94
gulden 10 *placken*,
idem 30 runderen dikke en dunne gemiddeld 6
gulden, is 104 [daarboven 20] gulden,
idem 4 [daarboven 20] hamels á 2 gulden is 40
gulden,

item xxv vlicken specs die vlicke xxxvi placken
maken xxx gulden
item iii tonnen herinx die tonnen iiii aude scilden
maken xvi gulden
item ii me...buckinx viii gulden
item om v maden vissche ende tot gruenen vissche
viii gulden
item een half tonne boteren iiii (?) gulden
item stoelkesen i ton zauts erwetten cruyt edicke
ende mostard ter smaelre kokenen lx gulden

item vervodert daer en binnen metten gesellen iiii
(xx) mud haveren maken iiii (xx) gulden
Summa v C iiii (xx) 1/2 gulden x placken

item vort St. Remeijsdach tot alreheylegen dach toe
dats xxxi daghe daer en binnen gevodert tot
Ravesteyne xvi perden want die scoutheit lach doe
xix daghe tErpe doe had hi mit al tot Ravesteine
opten huuse ende die stat mede te bewaeren lx
broeders binnen dien tijt te broden aldaer verteert
xx mud rogghen dmud ii gulden vi placken maken
xliiii gulden
item te bier xlvii vate tfat xxiii placken maken xxviii
gulden iii placken
item een voder wijn omme xxviii aude scilden
maken xlvij gulden v placken
item xviii runder ten ix tot vii gulden ende ix tot
binnen (vijven?) - maken te samen cviii gulden
item xxxvi hamel dat stuc 1/2 gulden maken xviii
gulden
item viii verken specs dat verken vi licht scilden
maken xix gulden vi placken
item twee tonnen herinx die tonne iiii scilde ende
een meze buckyncx iiii gulden maken te gader xliiii
(1/2 of 1/3 ?) gulden v placken
item een half tonne boteren iiii gulden
item om vissche iiii gulden
item te smaelre kokenen v gulden

item binnen desen tijt vervodert xv mud haveren
maken xxv gulden

Summa iii C xxvij gulden iiii placken

008.1.2.2

item vort van alreheylegen dach dat november
beghint tot des anderen daghs nae kersdach dats
om viii weken lanc daeren binnen was die scoutheit
seer besorght tot Ravesteyne want mijn Vrouwe
screef hem tewerven dat hoer van waeren
vriendenwarn laten weten dat die Ghelren die stat

idem 25 zijden spek á 36 *placken* is 30 gulden,

idem 3 tonnen haring á 4 *oude scilden* is 16 gulden,
idem 2 *mezen* bukkems 8 gulden,
idem 5 *maden* (maten) vissen en groene vissen 8
gulden,
idem een halve ton boter 4½ gulden,
idem *stoelkesen* (...kaas) 1 ton, zout, erwten,
kruiden, azijn en mosterd voor *smaelre koken*
(fijne/kleine keuken) 60 gulden,

idem vervoerd met gezellen 4 (20) mud haver, is 4
(20) gulden,
Totaal 504 (20) ½ gulden 10 *placken*.

Verder van St. Remeijs (1 oktober) tot Allerheiligen
(1 november), dat is 31 dagen gevoederd 16
paarden, want de schout lag toen 19 dagen te Erp,
had toen te Ravenstein *opten huuse* (op het kasteel)
en in de stad voor de bescherming 60 broeders.
Aan brood verbruikt 20 mud rogge á 2 gulden 6
placken per mud, is 44 gulden,

idem bier 47 vaten voor 24 *placken* het vat, is 28½
gulden,
idem een voder wijn voor 28 *aude scilden*, is 46½
gulden 5 *placken*,
idem 18 runderen, 9 á 7 gulden en 9 á 5 (?), samen
108 gulden,
idem 36 hamels, per stuk ½ gulden, is 18 gulden,

idem 8 varkens spek, per varken 6 *licht scilden* is 19
gulden 6 *placken*,
idem 2 tonnen haring, per ton 4 *scilde* en een *meze*
bukkems 4 gulden, is samen 14 (+) gulden 5 *placken*,

idem een halve ton boter 4 gulden,
idem vissen 4 gulden,
idem voor *smaelre koken* (fijne/kleine keuken) 5
gulden,
idem binnen deze tijt aan voer gebruikt 15 mud
haver, is 25 gulden,

Totaal 326½ gulden 4 *placken*.

008.1.2.2

Verder van 1 november tot daags na Kerstmis (26
december), acht weken, was de schout zeer
bezorgd om Ravenstein, want hertogin Johanna had
hem twee keer geschreven dat ware vrienden haar
hadden laten weten dat de Geldersen de stad
Ravenstein zouden beklimmen of bestormen, opdat

tot Ravesteyne beclimmen souden oft stormen dat hijs op sijn hoede were - soe dat hi smoest daeren binnen ende nam sumwijle den scoutheit vander mazen bi hem mit x oft xii glamen x daghe oft xii ende sumwijle den scoutheit van Oesterwijk oec alzoec x daghe oft xii na dat hem die verbodinghe quam - ende nam bi hem die hij bi hem van sijnen vrinden ghecrighen conde die muren te helpen voeren ende nam oec hoer xv van HEREN ARNTS ghesellen in sijnen cost bi bevele minre vrouwen doe tot vii weken ii daghe lanc ende die hij oec voderde - alsoe dat hij hieren binnen wale omtrent C broedeters hadde mijn ende meer daeren binnen te brode verteert lii mud rogghen maken cxiiii gulden xii placken,

item te bier cx vaete tfat te xxiiii placken maken lxxxviii gulden
item te wijn iijj voder boven die ii voeder dier HEER JAN VAN WEERT leverde tot Ravesteyne tfoder xxviii scilden maken cxxxi gulden v placken,
item xl runder des jeghen CLAUS DEN WIJSEN ghecoft xvi ossen bi JAN HORNIC om C scilde ende dander smaele quicke tot v gulden daer omtrent ghecoft overhoft deen over dander te vi gulden maken ii C xl gulden,

item cx hamel den hamel 1.2 gulden maken lv gulden
item xxxvii siden specs die vlicken iii licht scilden maken xlvj gulden ix placken
item te stocvissche enen tot anderen visschen xv gulden
item vi tonnen herinxs die tonne iijj scilt maken xxviii gulden
item iiii mesen buckincs xvi gulden
item twee tonnen boteren xviii gulden
item ij waghe stoelkesen vij gulden
item twee tonnen zauts iiii gulden
item 1j mud erwijten vi gulden
item te crude edicke mostarde viii gulden

008.1.2.3

item vervodert metten ghesellen binnen viii weken ende die af ende aen reden cxliii mud haveren maken cxviii gulden
item x scutten vanden Busche ghelegghen binnen dien tijt opten porten tot Ravesteyne xv daghe lanc op die porten te hueden eylken des daghs vii placken op sijns selfs coste maken xxxv gulden

hij op sijn hoede zou sijn Nadat het bericht hem bereikte, moest hij in die tijd menigmaal samen met de schout van Maasland met 12 lansiers 10 of 12 dagen en soms met de schout van Oisterwijk ook 10 of 12 dagen, met degenen die door zijn vrienden beschikbaar waren gesteld de muren helpen voeren (verdedigen?).

Hij nam toen ook, in opdracht van de hertogin, 15 gezellen van heer Arnt (van Hoemen) voor zijn rekening, 7 weken en 2 dagen lang, die hij ook te eten gaf.

Aldus had hij wel 100 broedeters, voor brood verbruikt 70 mud rogge, is 114 gulden 12 placken.

Idem bier 110 vaten à 24 placken is 88 gulden (30 placken is dus 1 gulden),
idem wijn 3½ voeder (een groot wijnvat) wijn boven de 2 voeder die heer Jan van Weert te Ravenstein leverde, 28 scilden per voeder, is 131 gulden 5 placken,
idem 40 runderen van (?) Claus den Wijzen gekocht door (?) Jan Hornic, t.w. 16 ossen voor 100 scilden en de andere smaele quicke (kleine vlezige) ongeveer voor 5 gulden gekocht overhoft deen over dander (over het geheel genomen/gemiddeld, vgl. Duits überhaupt) voor 6 gulden, maakt 240 gulden,

idem 110 hamels à ½ gulden is 55 gulden,
idem 37 zijden spek à 3 lichtscilden, is 28 gulden,

idem stocvissen 15 gulden,
idem 6 tonnen haring à 3 ½ scilt, is 28 gulden,

idem 4 mesen bukkems 16 gulden,
idem 2 tonnen boter 18 gulden,
idem 1½ waag stoelkesen (een soort kaas) 6½ gulden,
idem 2 tonnen zout 4 gulden,
idem 1½ mud erwten 6 gulden,
idem kruiden, azijn, mosterd 8 gulden,

008.1.2.3

idem in deze 8 weken voor het voederen verbruikt met de manschappen die af en aan reden 144 mud haver 118 gulden,
idem 10 scutten (schutters) van Den Bosch hebben in die tijd 15 dagen op de poorten van Ravenstein gelegen om op die poorten te waken, per dag elk 7 placken op hun eigen kosten 35 gulden.

item want die gaste die die scoutheit tot Ravesteine in hadde binnen desen tijd nacht bi nacht niet ghewaken en condon noch wouden soe dede hi knecht vanden dorpe van Oesterwijn ende die verste vanden palensaten xii comentot Ravesteyne om die mueren helpen waken die daer die dorpen seinden op hoeren cost van alreheylegen daghe een maent ende doen liepen sij thuyswart dien was ii knecht van Hilwarebeke ii van Son ii van Arle ii van Zomeren ii van Wetten enen van Liedrop enen van Haren - ende die desen thuyswart (?) liepen doe hoerde die scoutheit bi rade DIDDERIC VAN HAEREN x weken die van Sente Katherinen dach tot korsavont toe alle nacht opter muren inder stat holpen waken elcs nachs den man ii placken maken xxiiii gulden v placken

Summa ix C lxxviii gulden i plack

008.1.2.4

item van des anderen daghs nae korsdach tot voirt tot Sente Pouwels dach conversio binnen dien maent tot Ravensteine mit xlv brodeters dien thuy mede beset is ende die porten vander stat daer onder x perde ghevodert daeren binnen met alle verteert clxx gulden

item tot Ravesteyne binnen desen halven jaer tot korsen ver.....boven dat guet dat vanden runderen comen is een ame vat vol jeghen des HEREN STEFFENEN (m/z sceffener) VAN BORNE, HENRIC DEN PULSER (?) ghecoft omme xxxii licht scilden maken xiiij gulden ix placken

Summa c iii^{xx} iij gulden ix placken

item aen die mueren van Ravesteyne drie nuwe erkien ghemact op te waken costen van hout yseren ende den wercluden tloen bi GHERIT VAN BERKEL xvii gulden

item een port te decken ende te vensteren v gulden

item een haven te graven scepem in te legghen viii gulden

item den wert te doen snijden ende inden straten te duen legghen dat doen tot den anderen comen mocht xii gulden

item iii weken ghehuert indat voerburch te waken van Sente Lauwrens dach tot Conversio Pauli *den halven jaer* xii gulden

De gasten, die de schout in deze tijd in Ravenstein had, hadden nacht na nacht niet gewaakt, zij konden noch wilden dat. Dus liet hij knechten komen uit het dorp Oesterwijn en uit de verste *palensaten* (grensplaatsen). Om de muren te helpen bewaken kwamen er 12 naar Ravenstein, die door de dorpen op hun kosten waren gezonden. Dat was voor de duur van een maand, vanaf Allerheiligen, en daarna liepen zij huiswaarts. Twee knechten waren afkomstig uit Hilvarenbeek, twee uit Son, twee uit Aarle, twee uit Someren, twee uit Wetten, een uit Lierop en een uit Haren. Toen hoorde de schout van Didderic van Haeren dat zij 10 (m/z 4?) weken van St. Cathrien (25 november) tot kerstavond (24 december) alle nachten op de muren in de stad hebben helpen waken, elke nacht 2 *placken* per man, is 24 gulden 5 *placken* (dus $12 \times 2 \times 30 = 725 \text{ pl}$).

Totaal bedrag 977 gulden 1 *plack*.

008.1.2.4

Van daags na kerstdag (26 december 1387) tot St. Paulus Beking (25 januari 1388) in die maand te Ravenstein verbleven met 45 brodeters die *thuys* (het huis = het kasteel) en de poorten van de stad hebben bezet, 10 paarden gevoerd, totaal verteerd 170 gulden.

Te Ravenstein binnen dit half jaar tot Maria-Lichtmis, boven wat van de runderen afkomstig is, een ame vat vol [wijn?] van de rentmeester van de heer van Borne, Henric den Pulser(?), gekocht voor 32 *licht scilden*, is $12\frac{1}{2}$ gulden 9 *placken*.

Som $182\frac{1}{2}$ gulden 9 *placken*.

Aan de muren van Ravenstein drie nieuwe *erkien* (erkers, uitbouwen) om op te waken gemaakt, kosten voor hout, ijzer en het loon voor de werklieden van Gherit van Berkel betaald 17 gulden,

idem voor het *decken* (overdekken) van een poort en vensteren 5 gulden,

idem voor het graven van een haven en schepen er in te leggen 8 gulden,

idem voor het snoeien van de waard en [het snoeihout] in de straten te leggen *dat doen* (*deen*) *tot den anderen comen mocht* (om voor elkaar bereikbaar te zijn) 12 gulden,

idem drie weken [wachters] gehuurd om in de voorburch de wacht te houden van St.-

Lauwrengsdag (21 augustus) tot St. Paulus Beking

item den toerenwachter den selven tijt ghehuert om vi gulden
item den coc op den huze van Sente Lauwrens dach tot bamis voer sinen lone vi gulden

item den becker op den huze tot sijnen loen vi gulden
item iii porcien eten opt huys dander int voerborch ende enen voer die porte in die stat tot haeren loen iii gulden maken xii gulden

008.1.2.5

item van iii wekers pelssen viii gulden
item van i brugghen te maken tusschen Ravesteine ende Dure om die gheselle te veilgen af ende aen te riden ende die pernancien te velgen te brenghen iii gulden
item die scoutheit mit xii ghewapent ende xxx knechte tot Litte ghevaeren om die vartsen (?) op te vuren tot Ravesteyne verteerde v gulden
item op den huysse om lijnen laken tot slapelaken ende tot laken over teten xxv gulden

item doe die scoutheit irst tot Ravenstein quam doen ende vant hi daer te voderen noch te bornen des costs hi jeghen des HEREN STEFFENEN (m/z sceffener) VAN DEN BORNE den pulser (?) enen berch hoys omme cxii gulden,

item iii C vemme stroes die vimme v placken maken xlij gulden v placken
item jeghen des HEREN ghesin VAN BORNE een mijt torfs die in dat voerborch lach ghecoft omme xl gulden
item noch jeghen die selve ghecoft een mijnt torfs die boven op dat hoghehuys lach lx gulden
item jeghen die selve ix C scotelen dat C enen auden scilt ii C bierpotten elcke j plack ende lx wijnpot i gulden maken te gader xvj gulden
item jeghen die selve viii vimmen rijs elc ij gulden anderwerf die straten mede te maken dat des nachs deen tot den anderen comen soude maken xii gulden
item bi bevel minre vrouwen doer (doen?) middelaer verloeren was van cost HEREN ARNTS ghesellen VAN HUEMEN tot Ravesteyn inden herberghe verteert eer si opt huys in des scoutheits cost quamen xii gulden
item ii pleyten ghecoft om tot Ravesteyn perde

(25 januari) het halve jaar 12 gulden,

idem in dezelfde tijt de torenwachter gehuurd voor 6 gulden,
idem voor het loon van de kok op het kasteel van St. Lauwrensdag (10 augustus) tot bamis (1 oktober) 6 gulden,
idem voor het loon van de bakker op het kasteel 6 gulden,
idem drie porties eten, een op het kasteel, een in de voorburcht en een voor de poort in de stad, voor hun loon 3 gulden, maakt 12 gulden,

008.1.2.5

idem 3 *wekers pelssen* (wakersjassen) 8 gulden,
idem een brug gemaakt tussen Ravenstein en *Dure* (Deursen) om de ghesellen (strijdmakkers) veilig af en aan te laten rijden en *de pernancien* (het geld) veilig te brengen, 3 gulden,
idem de schout met 12 bewapenden en 30 knechten naar Lith gegaan om de *vartsen* (?) naar Ravenstein te voeren, verteerd 5 gulden,
idem *op den huysse* (op het kasteel) van linnen laken slaaplakens [gemaakt] en tot lakens voor (over) het eten, 25 gulden,
idem toen de schout voor het eerst naar Ravenstein kwam vond hij daar *te voderen noch te bornen des costs* (niets om te voederen en geen brandstof om te koken) [en kocht?] hij van Den Pulser, *sceffener* (rentmeester) van de heer van Borne, een berg hooi voor 112 gulden,

idem 300 vimmen (1 vim = 100 bossen) stro, per vim 5 *placken*, is 4½ gulden 5 *placken*,
idem van heer van Borne's gezin gekocht: een mijt turf, die in de voorburcht lag, voor 40 gulden,
idem een mijt turf die boven op (boven in) het hoge huis lag, 60 gulden,
idem 900 schotels, een *oude scilt* per 100, 200 *bierpotten* (bierkroezen), elk ½ *plack* en 60 wijnpotten, 1 gulden, maakt samen 15½ gulden,
idem 8 vimmen *rijs* (takken), elk 1½ gulden, om daarmee nogmaals de straten te maken *dat des nachs deen tot den anderen comen soude* (zodat men 's nachts bereikbaar voor elkaar is), 12 gulden,
idem bij bevel van de hertogin, toen (?) Middelaer verloren was, voor de kost van de gezellen van heer Arnt van Heumen te Ravenstein in de herberg verteerd, voordat zij op het kasteel in de kost van de schout kwamen, 12 gulden,
idem 2 *pleyten* (platboomde vrachtschuiten)

mede over te vueren als te doen ware xviii gulden

item bi bevele minre vrouwen brieve LOEF VAN HOENSELER te pert van I gulden

item ANDRIES VAN DEYSSE ende bode die van Ravesteyn sijn ende die minre vrouwen vianden waeren inden irsten orloghe die bi rade des drossarden ende HEREN DIRCS VAN HAREN een zoene ghegheven om alle ghestants wille ende dien elken een pert ghegheven anders i pert van xx scilden ende bode een van xviii maken Ij gulden v placken

Summa v C iii^x iij gulden x placken (583 1/2 gl. en 10 pl.)

008.1.2.7

item des vriddaghes voer kerssavent maecte die scoutheit sheren verwerf tot Osse om dat hi niet verboedt en soude werden van Ravesteyn doe hi des anderen daghes in den lande van Ghelre Borcharen bornde doe gaf hi den ghesellen van Osse ende van Ravensteyn x gulden daer si mede ter herberghe uter ghinghen

008.1.2.9

item omme i zeel daer men de *leiten* mede vurde tot Ravesteyne i gulden vi placken

Dit is uytgheven JAN PROEFS SCOUTHEIT IN MAESLANT

008.1.2.11

item ghereden tot Ravesteyne bi bevele HEREN POUWELS doen mijn vrouwe ten Bussche was omme HEREN HERMAN VAN GHEMEN te halen aldaer die ic daer niet en vant des ic verwachten enen dach ende enen nacht van cost aldaer ghedaen xxiiii placken

008.1.2.12

item bi bevele des scoutheit van den Busch des derden daghs nae Sente Nycholaus dach mit xvi ghesellen te perde ende mit lxxiii knechten te voet op der Masen in der nachte te Ravensteyne ghevoert om inden lande van Ghelre scade te doen daer wij vermerden dat ons de dach besteen (?) dat wij (wijndich wordt ?) verteirden aldaer van eenre voderinghen iiii gulden

gekocht om te Ravenstein de paarden over te varen, 48 gulden,

idem volgens bevelfchrift van de hertogin het paard voor Loef van Hoenseler 50 gulden,

idem Andries van Deysse en de bode, die van Ravenstein sijn en die vijanden van de hertogin waren in de eerste oorlog, op aanraden van de drossaard en de heer Dirc van Haren hen een *zoen* (minnelijke schikking) gegeven *om alle ghestants wille* (ter wille van het bestand?), elk een paard gegeven, een van 20 scilden en de bode een van 18, maakt 50½ gulden 5 *placken*,

Totaal 583½ gulden 10 *placken*.

008.1.2.7

idem op vrijdag voor kerstavond *maecte die scoutheit sheren verwerf tot Osse* (verbleef de schout op het herengoed in Oss?) , niet in Ravenstein opdat zijn aanwezigheid aldaer niet doorgegeven zou worden, omdat hij 's anderen daags in het land van Gelre Borgharen in brand zou steken. Hij gaf de *ghesellen* (strijdmakers) van Oss en van Ravenstein 10 gulden, waarmede zij uitgingen naar de herberg,

008.1.2.9

idem voor een *zeel* (dik touw) waarmee men de *leiten* (kwaden?) naar Ravenstein voerde 1 gulden 6 placken,

Uitgegeven door Jan Proefs, schout van Maasland

008.1.2.11

idem in opdracht van heer Pouwels naar Ravenstein gereden toen de hertogin in Den Bosch was om heer Herman van Ghemen aldaer te halen, die ik daar niet vond zoals ik verwachtte, een dag en een nacht aldaer in de kost geweest 24 *placken*,

008.1.2.12

idem in opdracht van de schout van Den Bosch op de derde dag na St. Nicolaas (9 december) 's nachts met 16 *ghesellen* (strijdmakers) te paard en met 83 voetknechten de Maas te Ravenstein opgegaan om in Gelre schade aan te brengen, omdat wij *vermerden dat ons de dach besteen (?) dat wij (wijndich wordt?);* gaven aldaer uit voor een maaltijd 4 gulden,

Dit is utgheven HEYNS VAN EEL scoutheit van Oesterwic dat hi ute heft ghegheven tot Osse

008.1.3.8

item soe reet die scoutheit van Oesterwijk tusschen alreheylegenmisse ende kersavont tot Ravensteyn als hem die scoutheit vanden (vanden) Bussche daer ontboetende hem sijnen cost daer gaf mit sijnen ghesellen als si daer quemen (?) selt wile mit xx perden selt wijle men selt wijle min af ende aen ghereden als noet was onder wegghen vertert vi gulden

Dit is die rekeninghe HEREN DIDDERICS ROVERS SCOUTHEIT VANDEN BUSCHE ende sinre ghesellen onderscoutheit

Januari 1388-juli 1388

009.1.1.11

item die scoutheit selve ontfaen van der stat van den Busche als van vi maenden als vander maent v scilden van den huf (?) van Ravensteyne iii C aude scilden maken iiii C I gulden [450]

item des dynsdaeghs na halfvasten metten drossaert HEREN WEYNNEMER VAN GHERMENNICH [dubieus] ende den MERCGREVE VAN HERENTALS ende met andere minre vrouwen vriden tot Ravensteyne ghereden op een dachverde jeghen den RAET VAN GELRE tot Ravestene verteert xxv ghelamen xl gulden

009.1.2.1

Dit is die cost tot Ravesteyne ghedaen sinder Sente Pouwels dach conversio dat hij leste rekende metten irsten daege van junio dat die vrede utghinc

daren tusghen is iiiiij maent met xl brodeeteren alle daege ghelijc sij bescreven sijn daer hij af reket den man eylc maeltijt i vlemschenoude iiiimeer [daarboven] behalven den wiin vanden ghenen die te wiin saten comen die v maent te samen op v C iii (?) gulden

item binnen desen tijt opten huse ghedroncken ii voeder wiins maken te voeder om xxxii comans

In Oss uitgegeven door Heyn van Eel, schout van Oisterwijk

008.1.3.8

Idem zo reed de schout van Oisterwijk tussen Allerheiligen en kerstavond naar Ravenstein toen de schout van Den Bosch hem daar ontbood, hem daar te eten gaf met zijn *ghesellen* (strijdmakkers) toen zij daar aankwamen *selt wile* met 20 paarden *selt wijle men selt wijle min* af en aangereden als er onderweg nood was, verteerd 6 gulden.

Dit is de rekening van heer Didderic Rovers, schout van Den Bosch en zijn onderschouten

Januari 1388 - juli 1388

009.1.1.11

De schout van Den Bosch heeft zelf ontvangen voor 6 maanden en deze maand 5 scilden *van den huf* (van het hof?) van Ravenstein 300 oude scilden, is 450 gulden,

idem op dinsdag na halfvasten met de drossaard heer Weynnemer van Ghermennich en de markgraaf van Herentals en met andere vertrouwelingen van de hertogin naar Ravenstein gereden voor een *dachverde* (vergadering) met de raad van Gelre, te Ravenstein verteerd [door] 25 *ghelamen* (lansiers), is 40 gulden.

009.1.2.1

Door de schout van Den Bosch en zijn onderschout gemaakte kosten te Ravenstein van St. Paulus bekering (25 januari) t/m 1 juni 1388 toen de vrede *utghinc* (eindigde).

Opmerking: In juni 1388 werden bij Ravenstein 10.000 Brabantse manschappen over de Maas gezet, waarop de slag van Niftrik volgde op 26-06-1388 (zie Hoogstraten en Vlemmix).

Voor de kost van vijf maanden met 40 *brodeeteren* (eters) elke dag, gerekend 1 *vlemschen* per maaltijd, behalve de wijn van degenen die aan de wijn zaten, totaal 503 (?) gulden.

Voor de 2 *voeder* (vrachten) wijn die gedurende deze tijd *opten huse* (op het kasteel) zijn gedronken,

dobbel maken te gader lxxxix gulden ende iii placken
item soe hebben gheleghen binnen desen tiden vi weken lanc xxxiii man te brode ende te biere te Ravensteyne verteerden aldaer vii mud rogghe elc mud twe gulden ende xiiii vaet biers elc vaet ii scilde maken te gader xxv gulden vi placken bi bevele minre vrouwen
item vervoedert binnen desen v maent die daer op te perde gheleghen hebben ende af ende aen reden lii mud haveren maken lii gulden

Summa vi C lxxj gulden ix placken

item van den irsten daege in junio doe die vrede ut ghinc tot Sente Peters ende Pouwels dach dien was des maendages nae Sente Jans dach baptisten daren tusghen is xxix daege doet ghebreedt (?) wart tot Ravesteyne te cost ghegaen daren buyten lxxx broedeeters daer hebben onder gheleghen x ghelamen te perde ende xviii stuc meer dan daer voer op elc laghen bi bevele des HEREN VAN BORNE des drossaerts ende des HEREN VAN BERGHEN om dat huus ende die stat te bet (?) te hueden den man van eylken maeltijt een vlemsche plac behalven den wiin maecht (vgl. maect) binnen deser tijt ii C lxxiii gulden i plac minus
item binnen dien xxix daeghen te wiin opten huuse ghedroncken want die heren af ende aen reden iii voeder maken cxxix gulden x plackenquart
item binnen desen xxix daeghen vervoedert tot Ravesteyne xxx mud haveren maken xxx gulden

Summa iii C xxxii gulden x placken

009.1.2.2

item voirt vans Sente Peters ende Pauwels dach toe siin xxvii daege daren binnen tot Ravesteyne opten huuse xlghelamen sumwilen miin ende meer eylken dien maeltijt i vlemsche plac maken te samen cxxxvij gulden
item binnen desen tijt te wiin iiii amen tfoeter voer xxxiii holl. dobbel maken xxxviii gulden
item binnen desen tijt vervoedert xiii gulden
item binnen desen vij maenden te Ravesteyne te ruwen voeder vervoedert xx gulden
item om pijl ghegheven dien die scilt van den lande hauden doe men over Maze toech v gulden tot Ravesteyne
item om loet ghegheven tot den bussen iiii gulden tot Ravesteyne

32 comans dobbel, samen 8 ½ gulden en 3 placken.

Ook hebben zes weken lang 24 man te brood en te bier in Ravenstein gelegen op bevel van minre vrouwen (hertogin Johanna). Die hebben verbruikt 7 mud rogge á 2 gulden per mud en 14 vaten bier á 2 scilden per vat, samen 25 gulden 6 placken,

idem voor de paarden, die binnen deze vijf maanden af- en aanreden, 52 mud haver maakt 52 gulden.

Totaal 670½ gulden en 9 placken.

Idem van 1 juni, toen de vrede eindigde, tot St. Petrus en Paulus (29 juni), zijnde 29 dagen, toen het ghebreedt (bekend?) werd te Ravenstein in de kost gegaan, daarenboven lagen er 80 broodeters, 10 lansiers te paard en 18 meer dan er daarvoor lagen (?). Dit op bevel van de heer van Borne (van Valkenburg/van Ravenstein), de drossaards en de heer van Berghen om het kasteel en de stad beter te bewaken. Per man 1 plack per maeltijt, behalve de wijn, maakt 273 gulden minus 1 plack.

Idem in deze 29 dagen wijn op het kasteel gedroncken, want de heren reden af en aan, 3 vrachten, maakt 129 gulden 10 placken ... quart. En 30 mud haver is er die 29 dagen aan voer opgegaan, dat is 30 gulden.

Totaal 332 gulden 10 placken (geteld: 432 gulden 9 placken .. quart, verschil van 100 gulden).

009.1.2.2

Idem tot 29 juni, 27 dagen, zijn er te Ravenstein op het kasteel 40 lansiers, soms meer soms minder, 1 vlemsche plac per maeltijt, is 137 gulden,

*idem 4 amen wijn voor 33 Hollands dobbel per vracht, is 39 ½ (?) gulden,
idem in deze tijd gevoederd voor 13 gulden,
idem binnen deze 6½ maand in Ravenstein rauw voer gebruikt 20 gulden,
idem gegeven voor de pijl die het landsschild hield toen men over de Maas trok 5 gulden te Ravenstein,
idem gegeven voor lood voor de bussen 4 gulden te Ravenstein,*

item die mure van Ravesteyne die ghevallen was weder te duen maken coste xxiiii gulden
item om brant ghegheven tot Ravesteyne binnen vij maent xxx gulden
iten enen toerwechter ghehuert des daeghs om enen auden vlemschen loept dat halve jaer viiiij gulden
item den koc te huren vanden halven jaer vi gulden
item den becker opten huse iiiii gulden
item drie weker in dat voergheborch xii gulden
item drie portier vi gulden
item die scoutheit voer sinen solerij's van enen halven jaer I reale die reale voer peters gherekent maken lxxviii gulden
item sinen clerck voer sinen cleder vi reale maken viii gulden viii placken
item hoere twe van verbodinghen den enen een pert van xviii scilden ende den anderen een van xv scilden maken te gader xxxiii scilde maken xlix gulden
item ghegheven AELBRECHT VAN MERVORT voer een pert bi bevel des HEREN VAN DEN BORNE, DES DROSSAERTS ende VAN DEN BERGHEN I gulden om dat hij hulper uter minre vrouwen

Summa iiiii C xciiij gulden iii placken

Dits utgheven HEINEN VAN NEEL SCOUTHEIT VAN OESTERWIC

009.1.2.8

item doe die stede toghen voer den Grave ende des nachts te Herpen laghen doe uter ghescut (?) HEREN DIDDERICS DEN ROVER bi bevel der heren des nachts den heer die warde te doen JAN VAN DER DUSSEN, ARNT DEN ROVER, ROVER WELLENSOEN, HEINKEN bastart, DRIES VAN DEYNSE, LEMKEN VAN HOESDEN daer weder reden die viande dese ghesellen ende toghen neder JAN VAN DER DUSSEN vors. mit tweeken perden, ROVER vors. mit tweeken perden, HEINKEN BASTART mit enen perde, DRIES vors. mit enen perde - des heft HEER ROVER ghecost om cl gulden

item ROVER vors. twee perden verloeren ende sijn harnasche de perde lx gulden sijn harnasch x gulden maken te gader lxx gulden
item JAN VAN DER DUSSEN die noch ghevanghen is oec twee perden verloeren daer hem af coste dat een xl aude scilde dat ander xxx aude scilde maken cv gulden - item sijn harnasche x gulden

idem de omgevallen muren van Ravenstein hersteld 24 gulden,
idem voor *brant* (fakkels?) gegeven te Ravenstein 6½ maand 30 gulden,
idem een torenwachter gehuurd per dag 1 *auden vlemschen*, een half jaar 9 gulden,

idem de kok gehuurd een half jaar 6 gulden,
idem voor de bakker op het kasteel 4 gulden,
idem drie wakers in de voorburcht 12 gulden,
idem drie *portier* (poortwachters) 6 gulden,
idem een half jaar *solerij's* (salaris) van de schout 50 *realen*, is 68 gulden,
idem voor kleding van zijn klerck 6 *realen*, is 8 gulden 8 *placken*,

idem voor hen twee om te berichten, de een een paard van 18 *scilden*, de ander een van 15 *scilden*, samen 33 *scilden*, is 49½ gulden,

idem aan Aelbrecht van Mervort een paard gegeven, op bevel van de heer van den Borne (van Valkenburg/Ravenstein), de drossaard en Van den Berghen, 50 gulden, *om dat hij hulper uter minre vrouwen* (omdat hij helper is van hertogin Johanna o.i.d.).

Totaal 493½ gulden.

Uitgegeven door Hein van Neel, schout van Oisterwijk

009.1.2.8

Toen de steden voor Grave optrokken en 's nachts te Herpen lagen, toen *uter ghescut* (buiten schootsafstand?) heer Diderich den Rover (de hoogschout) op bevel van de heren 's nachts de heer *die warde* (de wacht?) te houden (?) Jan van der Dussen, Arnt de Rover, Rover Wellensoen, Heinken Bastard, Dries van Deynse, Lemken van Hoesden, alwaar de vijanden deze personen tegemoet reden en Jan van der Dussen met twee paarden, Rover met twee paarden, Heinken Bastart met een paard en Dries met een paard neertrokken. Dat heeft heer [den] Rover 150 gulden gekost,

idem voornoemde Rover twee paarden verloren en sijn harnas, het paard 60 gulden, sijn harnas 10 gulden, samen 70 gulden,
idem Jan van der Dussen die nog gevangen is ook twee paarden verloren. Dat kost hem voor het een 40 *oude scilde*, voor het ander 30, samen 105 gulden, idem sijn harnas 10 gulden,

item HEINKEN BASTART een pert verloeren van xxx gulden ende sijn harnasche x gulden
item DRIES VAN DEYSEN een pert verloeren van xl gulden

Summa van desen ghevanghenen ende van hoeren perden ende vanden harnasch loept te gader xi C xlv gulden

item soe is JAN DE ROVER, JAN VAN DEN DUSSEN, HEINKEN BASTART noch te copen ende DRIES VAN DENSE

Dit is die rekeninghe HEREN HENRICS VAN DER LECKE SCOUTHEIT VAN DEN BUSCHE
1 augustus 1388-2 februari 1389

010.1.3.11
item die HOGHESCOUTHEIT HEER HENRIC VAN DER LECKE selven ontfaen van der stat van den Bosch vanals van den cost te Ravensteyn mede te doen elc maent I aude scilde maken.....
in guldenen iii C gulden

010.1.3.12
binnen tyde voers.
inden iersten gegheven van graven om Ravensteyn mede vesten xvi gulden
item gekocht vi C pont loets opten huysse te Ravensteyn elc i C pont om viii licht scilde maken xix gulden

item i tonne pylen gecoft te Ravensteyn om ix gulden
item om donrebussen te Ravensteyn gekocht om iii gulden
item I pont salpeters gekocht elc pont xiiii placken maken xxiii gulden x placken
item xxv pont swevels elc pont om ii placken maken ij gulden v placken

item xxii pont gemaect crudes elc pont xiiii placken ende v placken van lederen zacken maken x gulden xiii placken
item in weken (m.i. 3 weker) te Ravensteyn opten huysse elken iii gulden van sinen loen amken ix gulden als van iiii maenden
item den toerwechter opten huysse voer sinen leon vi gulden

idem Heinken bastaard een paard verloren van 30 gulden en sijn harnas 10 gulden,
idem Dries van Deysen een paard verloren van 40 gulden.

Het totaal voor deze gevangenen en hun paarden en harnas belooft 1145 gulden
(dit is inclusief wat hierboven niet is vermeld als zijnde geen 'Ravensteinese' posten)

Aldus moeten Jan de Rover, Jan van der Dussen, Heinken bastart en Dries van Dense nog [vrij] gekocht worden.

De rekening van heer Henric van der Lecke, schout van Den Bosch
1 augustus 1388-2 februari 1389

010.1.3.11
De hoogschout, heer Henric van der Lecke, heeft zelf ontvangen van de stad Den Bosch alsook om daarmee de kost te Ravenstein te betalen elke maand 50 *oude scilde*, is 300 gulden.

010.1.3.12
Binnen voornoemde tijd:
Ten eerste gegeven voor het graven om daarmede Ravenstein te versterken 35 gulden,
idem gekocht 600 pond lood op het kasteel te Ravenstein 8 *licht scilde* voor 100 pond, is 19 gulden,

idem een ton pijlen, gekocht te Ravenstein voor 9 gulden,
idem voor donderbussen te Ravenstein gekocht voor 3 gulden,
idem 50 pond salpeter gekocht 14 *placken* per pond, is 23 gulden 10 *placken*,
idem 25 pond zwavel 2 *placken* per pond, is 1½ gulden 5 *placken*,

idem 22 pond kruit gemaakt, per pond 14 placken en 5 placken voor leren zakken, 10 gulden 13 *placken*,
idem voor drie wakers te Ravenstein op het kasteel, elk 3 gulden voor hun loon *amken* 9 gulden als van 4 maanden (?),
idem de torenwachter op het kasteel voor sijn loon 6 gulden,

item ii weker int voergeborch voer hoeren loen vi gulden
item iiiii weker in der stat ghehouden binnen deser tijt op hoeren cost xx gulden
item den becker binnen deser tijt van sinen loen iiiij gulden
item iii portieren opten huysse int vorgheborcht ende in den stat voer horen loen vi gulden
item om plancken ende om hout mede te tymmeren aen tvoergheborcht ende aen den stalle viii gulden
item die zale te overdecken op thuyse ende te overghieten den deckeren ende den plackeren voer hoeren loen iii gulden

item i hamey gemaect voer die stat met horen cluysteren ende met hoeren toehoerten iii gulden

Summa cxlixj gulden xiii placken

010.1.4.1

item soe heeft die scoutheit opten huysse te Ravensteyn bij hem ghehad op sinen cost daer hi gheen af en hadde dese xxii in deser sedelen gescreven saken iii maenden lanc maken lxxxiiii dage ende elken man elkes dages voer sinen cost ii vleemsche placken maken ii C xci gulden vi plcken hollants

item nae dien dat ghesoent was ende nae den sont/sout doe behielt doe scoutheit by hem liggen in sinen cost i maent lanc dese lviii ghesellen te Ravensteyn om thuyse ende die stat mede te hueden ghelijc als desen ghesellen hier in dezer zedelen met namen gescreven staen elken man voer sinen cost elkes dages ii vleemsche placken sonder hoeren wiin maken ii C xvij gulden ix placken holl. met desen gedroncken binnen deser maent vii amen wijns dat voeder gherekent om xxxv dobbel comans elken dobbel te xlii placken holl. gherekent maken iii gulden liii gulden x placken
item binnen deser maent die scoutheit ghevoedert desen ghesellen xxi peerde te Ravensteyn elkes dages iii mander haveren maken xlii mudde en dmudde enen gulden maken xlii gulden
item desen peerdem binnen deser tijt te rouwen voeder xxviii gulden

010.1.4.2

item die scoutheit bi bevelen minre vrouwen brieven HEER ARNTS ghesellen VAN HOEMEN uytgedaen tot

idem 2 wakers in de voorburcht voor hun loon 6 gulden,
idem 4 wakers in de stad gedurende deze tijt op hun kosten 20 gulden,
idem het loon van de bakker betaald in deze tijt 3½ gulden,
idem 3 poortwachters, op het kasteel, in de voorburcht en in de stad, voor hun loon 6 gulden,
idem voor planken en hout voor timmerwerk aan de voorburcht en aan de stallen 8 gulden,
idem voor het overdecken en *overghieten* (pleisteren) van *die zale* (de plaats?) op het kasteel, de dekker en de *placker* (de werkmans die muren en daken met leem, kalk en dergelijke bestrijkt; lemer, leemwerker, ook witter, stukadoor), voor hun loon 3 gulden,
idem een *hamey* (slagboom) met slot en toebehoren gemaect voor de stad 3 gulden,

Totaal 149½ gulden 13 placken.

010.1.4.1

Idem zo heeft de schout op het kasteel te Ravenstein bij zich gehad op zijn kosten waar hij geen van had. Deze 22 [man] op deze lijsten geschreven *saken* (...?) drie maanden lang, zijnde 84 dagen, elke man elke dag voor zijn kost 2 *Vleemsche placken*, is 291 gulden 6 *placken Hollands*,

idem nadat *ghesoent* (verzoend/beslecht) was en na de *sout* (loondienst) behield de schout deze 58 *ghesellen* (handlangers) een maand in zijn kost te Ravenstein om het kasteel en de stad te beschermen, zoals deze hier op de lijsten met namen geschreven staan, elke man voor zijn kost elke dag 2 *Vleemsche placken*, zonder hun wijn, is 216½ gulden 9 *placken Hollands*. Hierbij gedronken in deze maand 7 amen wijn, per voeder 35 *dobbel comans*, elke *dobbel* voor 42 *placken* gerekend, maakt 3 gulden 53 gulden 10 *placken*,

idem in deze maand te Ravenstein 21 paarden van deze personen gevoerd, per dag 3 *mander* haver, is 42 mud, per mud 1 gulden, maakt 42 gulden, idem rauw voeder voor deze paarden 29 gulden.

010.1.4.2

De schout heeft, bij bevelschrift van de hertogin, na de verzoening de handlangers van heer Arnt van

Ravensteyn nae der zonen i maent lanc dat si daer inden herberghen verteerden als ROVER VAN DEN ZANE ende siin neve met iii peerden WOUTER VAN HOLLANT met ii peerden DIRC VAN HOMEN/HORNEN met i peerde, CLAUS TOETOR met ii peerden, JAN VAN HOMEN/HORNEN? met iii peerden, GODAERTVAN AUDENHOVEN met iii peerden, STERRENBERCH met ii peerden, HEINRIC VAN HOENSLAER met ii peerden, JAN DIE WISE met ii peerden, HEYNKEN BODEN met i peerde van desen cost verteert xciiij gulden ende van alle desen cost te Ravensteyn gedaen gherekent bi bevele minre vrouwen brieve by den RENTMEESTER VAN DEN BOSCH ende by den onderscoutheit van den Bosch die si daer by ghesickt hadde

Summa vii C xxiiii gulden x placken hollants

Dits uytgheven JAN PROEFS SCOUTHEIT VAN MAESLANT

010.1.4.6

item twe reysen doe men borninghe (?) te Ravensteyne op voerde metten scutten van Os ende met I knechten met pieken by bevele des scoutheit vanden Bosche die waghelude te veylige te samen verteert iiiij gulden

010.1.4.8

Summa xxj gulden ix placken

Summa van al den utgheven des scoutheit ende sinen ghesellen xv C viii gulden xiii placken
Summa van den ontfaen xi C xlij gulden iiiij placken
Rest blijft miin vrouwe den scoutent ende sinen ghesellen sculdich iii C lxxvij florijnen

Dit is die rekeninghe HEREN HENRICS VANDER LECKE SCOUTHEIT VANDEN BOSCHE
2 februari 1388-24 juni 1389

011.1.1.12

item twee reysen te Ravensteijne ghereden met iiiij perden om te vernemen onsen vianden ghestant daer verteert te samen i gulden
item als die heren uyt Brabant ende die ander goede lude die gevanghen waren in reden ende in quamen in hore ghevencknisse die ic dan gheleyde met den goeden luden in minen ambachte gheseten ende met den scutten van Os te

Heumen (Geldersen) uit Ravenstein laten vertrekken. Gedurende een maand hebben zij daar in de herberg aan kost verteerd 93½ gulden, te weten Rover van den Zane en zijn neef met drie paarden, Wouter van Hollant met twee paarden, Dirc van Homen (of van Horne) met een paard, Claus Toetor met twee paarden, Jan van Homen (of van Horne) met drie paarden, Godaert van Audenhoven met drie paarden, Sterrenberch met twee paarden, Heinric van Hoenslaer met twee paarden, Jan die Wise met twee paarden, Heynken Boden met een paard. Al deze kost te Ravenstein genoten is, bij bevelschrift van de hertogin, door de rentmeester en de onderschout van Den Bosch, die zich daarin geschikt hadden, in de rekening opgenomen.

Totaal 724 gulden 10 *placken Hollands*.

Uitgegeven door Jan Proefs, schout van Maasland

010.1.4.6

idem twee keer toen men op bevel van de schout van Den Bosch *borninghe?* (brandstof?) naar Ravenstein voerde met de schutterij van Oss en met 50 knechten met pieken om de *waghelude* (voerlui) te beschermen, samen verteerd 4 gulden,

010.1.4.8

Totaal 20½ gulden 9 *placken*.

Som van alle uitgaven van de schout en zijn gezellen 1508 gulden 13 *placken*.
Som van ontvangsten 1142 gulden 5 *placken*.
Rest blijft *miin vrouwe* (hertogin Johanna) de schout en zijn gezellen schuldig 367 *florijnen* (gulden).

De rekening van heer Henric van der Lecke, schout van Den Bosch
2 februari 1388-24 juni 1389

011.1.1.12

Twee keer naar Ravenstein gereden met 4 paarden om het bestand van onze vijanden te vernemen, daar verteerd 1 gulden,
idem omdat de heren uit Brabant en de andere *goede lude* (vooraanstaande mannen) die gevangen waren *in reden ende in quamen in hore ghevencknisse* (.....?) , die ik dan begeleidde met de *goeden lude* uit mijn *ambacht*

Ravensteijne, te Grave ende anders waer daerom verteert te samen iiii gulden

24 juni 1389-24 juni 1390

012.1.4.1

item des donredaghes ende des vrydaghes na halfvasten mijnre vrouwen raet gereden met den HERTOGHE VAN DEN BERGHE tot Ravensteijn om enen dach te houden metten HERTOGHEN VAN GHELREN aldaer verteert xcviij gulden

012.1.4.2

item twewerven tot Ravensteijn gereden om met HERMAN VAN EYLE te dedinghen van mijnre vrouwen wegen verteert x gulden

Dit is utgheven JAN PROEST SCOUTHEIT VAN MAZELANT

012.1.4.7

inden iersten met xix perden ende met xxv mannen met boghen in den lande van Herpen enen dach geleghen om mijnre vrouwen viande te wachten aldaer dat hen van vrienden verboedt was doe verteert iiii gulden

item hier na op enen anderen dach te Gale in den lande van Herpen geleghen nae mijnre vrouwen viande met ix perden ende metten vorsteren doe verteert ii gulden

item doe die HERTOGHE VAN DEN BERGHE ende die andere heren van den RADE VAN BRABANT op die dachvaert reden tot Ravensteijn doen op der heiden gehouden bi bevele des scoutheit van den Bosch met xiiii perden om die straet te veelghen doe verteert iiii gulden

item noch op enen anderen tijt doe mij die scoutheit van den Bosch ontboet dat ic by sinen gesellen in den lande van Herpen riden soude op die Hoeven doe daer gereden met xviii perden verteert ii gulden

item noch op enen anderen tijt bides scoutheit gesellen op Henxthovel in den lande van Herpen met xi perden gereden onse viande te wachten doen verteert ii gulden

Dit eist uytgeven HEREN HENRIC VAN DER LECKE SCOUTHEIT VAN DEN BOSCH
24 juni 1390 – 24 februari 1391

(rechtsgebied) en met de schutters van Oss, te Ravenstein, te Grave en elders verteerd, samen 4 gulden.

24 juni 1389-24 juni 1390

012.1.4.1

Op donderdag en vrijdag na halfvasten de raad van de hertogin (Raad van Brabant) met de hertog van den Berghe naar Ravenstein gereden om een vergadering te houden met de hertog van Gelre, daar verteerd 98 gulden,

012.1.4.2

idem tweemaal naar Ravenstein gereden om met Herman van Eyle te *dedinghen* (onderhandelen) namens de hertogin, verteerd 10 gulden,

Uitgegeven door Jan Proest, schout van Maasland

012.1.4.7

Ten eerste, met 19 paarden en met 25 mannen met bogen een dag in het Land van Herpen gelegen om de vijanden van de hertogin in de gaten te houden. Dat deden ze omdat ze door vrienden gewaarschuwd waren. Toen verteerd 4 gulden, idem hierna op een dag te Gaal in het Land van Herpen gelegen nabij de vijanden van de hertogin met 9 paarden en met *vorsteren* (dorpsdienaren/boswachters), toen verteerd 2 gulden, Idem toen de hertog Van den Berghe en de andere heren van de Raad van Brabant naar de vergadering reden te Ravenstein, op bevel van de schout van Den Bosch, met 14 paarden op de heide geweest om de straat te beveiligen, toen verteerd 4 gulden,

idem nog op een andere tijt, toen de schout van Den Bosch mij ontbood dat ik naar zijn *gesellen* (handlangers) in het Land van Herpen zou rijden naar de Hoeven, ben ik daarheen gereden met 18 paarden, verteerd 2 gulden,

idem op een andere tijt naar de *gesellen* van de schout op Henxthovel in het Land van Herpen gereden met 11 paarden om onze vijanden in de gaten te houden, verteerd 2 gulden.

Uitgegeven door heer Henric van der Lecke, schout van Den Bosch
24 juni 1390 – 24 februari 1391

013.1.2.4

Item JAN BODEN van Herpen bi bevele mijnre vrouwen brieven xxv gulden

013.1.2.5

item tot Ravensteyn gereden metten gesellen van den Bosch ende met des CONINCX RAET VAN VRANCRIJCK HEREN GHIBE (?) VAN HOUTKOERT (?) ende den ARCHIDYAKEN VAN DYOEN enen nacht daer gelegen verteert xiii gulden

Dit eist uytgheven HEREN HEINRICS VAN DER LECKE SCOUTHEIT VAN EN BOSCH binnen den tyde vors.

24 februari 1391-24 juni 1391

014.1.4.12

item tot Ravesteijn ghereden bi beveel mijnre ghenadeghen vrouwen op een dachvaert jeghen JAN VAN ALPEN verteert vi gulden

Dit eist uytgheven MODELS VAN DER DONC

014.1.5.4

item des woensdach na Sunt Tyburcius dach om dat mi verboet was dat mijnre vrouwen viande int lant comen soudent ghehouden op Zeelant in den lande van Herpen metten dienstluden ende anders die ic ghecrighen coste verteert viii gulden
item drie reisen ghehouden in den lande van Herpen metten scoutheit van den Bosch die aldaer tot Os by my gheleghen om die palen te helpen houden verteert metten scutten van Osse ende van Nystelre v gulden

Dit is die rekeninghe HEREN REYNERS VAN DER ELST SCOUTHEIT VAN DEN BUSCHE ende sijnre gesellen

1 juli 1391-31 maart 1392

016.1.3.4

item des die scoutheit weder enen dach tot Ravensteen met HEREN HERMAN VAN GHEMEN gehouden daer hij met Heren Herman vrede ende hij daer bi een HEER VAN BORNE op dede wes hij mijnre vrouwen tyende weer (heer?) WELLEN met diere antwoorden weder aen minre vrouwen geseint daer een dach weder op gheraemt wart tot Ravensteen des sondages na Sente Andries dach daer die HEER VAN DER LECKE quam tegen Heren Herman ende tegen den ghevangen vrinde - WELLEN verteert iiiii gulden

013.1.2.4

Idem Jan Boden uit Herpen bij beveldschrift van de hertogin 25 gulden.

013.1.2.5

idem naar Ravenstein gereden met de gezellen van Den Bosch en met de Raad van de koning van Frankrijk, heer Ghibe (?) van Houtkoert (?) en de aartsdiaken van Dyon, een nacht aldaar gelegen, verteert 13 gulden.

Uitgegeven door heer Heinric van der Lecke, schout van Den Bosch

24 februari 1391-24 juni 1391

014.1.4.12

idem naar Ravenstein gereden in opdracht van de hertogin voor een vergadering met Jan van Alpen, verteert 6 gulden.

Uitgegeven door Model van der Donc, [schout van Maasland]

014.1.5.4

Idem op woensdag na Sint Tyburcius (na 14 april) omdat mij was bericht dat de vijanden van de hertogin in het land zouden komen, gegaan *op Zeelant* (naar Zeeland) in het Land van Herpen met dienstmannen en *anders die ic ghecrighen coste* (en anderen die ik krijgen kon?), verteert 8 gulden, idem drie tochten gemaakt in het Land van Herpen met de schout van Den Bosch, die te Oss bij mij gelegen was om de grenzen te helpen vaststellen, verteert met de schutterij van Oss en Nistelrode 5 gulden.

De rekening van heer Reyner van der Elst, schout van Den Bosch en zijn gezellen

1 juli 1391-31 maart 1392

016.1.3.4

Idem, omdat de schout weer een vergadering te *Ravensteen* met heer Herman van Ghemen gehouden had, waar hij met hem *vreede* (zich verzoende?) en hij daar met een heer van Borne *op dede wes hij mijnre vrouwen tyende* (onderhandelde namens de hertogin teneinde?) heer Wellen met hun antwoorden weer naar de hertogin *geseint* (gezonden?), waarover weer een dag *gheraemt* (beraadslaagd?) was te Ravensteen op zondag na St. Andries, toen heer van der Lecke heer Herman en de gevangen vrienden – Wellen

016.1.3.5

item die scoutheit opdie twe dage tot Ravensteen ende tot Os verteert metten goeden luden die hij mede hadde te dage xv gulden
item die scoutheit des sondages nae Sente Andries dach metten HEER VAN DER LECKE den dach tot Ravensteen tegen HEREN HERMAN VAN GHEMEN gehauden hadden des quame die van HYENSBERCH ende die van ALPEN metten hoeren ende weenden den HEER VAN DER LECKE ende den scoutheit ghevangen hebben want men die Mase over reet so wart den scoutheit verboedt dat HER HERMAN met hem aenslaen woude ende dat mijn vrouwe den scoutheit ontboet ende die drossaert dat hij totten lande wael seghe want HER ENGBRECHT VAN DER MARKE die van RIEPERSCHET ende die van HEYNSBERCH tlant meynden te stoten, also dat die scoutheit doe tot Os lede xii glavien ende ii C man te voet uten lande van des dijnsdages na Sente Andries dach tot des vrydages na korsdach ende die scoutheit selve mede af ende toe ghereden als hij dachte dats te doene soude wesen met dien die hij ghecrighen kende daeren binnen verteert cxxv gulden sonder van den perden dat en rekent hij niet want die dorpe die haver gaven ende setten se onder hen liever dan men se ghevodert hedde

Dits uutgheven JANS VAN GHEMERT
ONDERSCOUTHEIT binnen den Bossche

016.1.3.10

item bi bevele mijnre vrouwen brieve HEREN ARNT VAN HOEMEN bi mijnre vrouwen tot Brusel gevoert ende wederomme tot Ravesteyn met iii perden verteert xii gulden.

Die rekeninge JANS VAN GEMERT
ONDERSCOUTHEIT VAN DEN BOSCH als onder
HEREN REYNERS VAN DER ELST
1 april 1392-12 augustus 1392

017.1.5.4

item doen die HEER VAN DER LECKE, die DROSSAERT VAN BRABANT ende HER HENRIC VAN DER LECKE te Ravensteyn gereden waren tot dedingen jegen HEER ARNDE VAN HOEMEN betaelt van haren cost dien sij deden varende ende kerende by bevele mijnre vrouwen brieven te gader gerekent lxxv gulden iiiii groten.

ontmoette, verteerd 4 gulden.

016.1.3.5

idem heeft de schout op die twee dagen te Ravenstein en te Oss verteerd met de *goede luden* die bij hem waren ... 15 gulden,
idem toen de schout op zondag na St. Andries (na 30 november) met heer van der Lecke de vergadering te *Ravensteen* met heer Herman van Ghemen gehouden had, kwamen die van Heynsberch en die van Alpen met de hunnen en *weenden* (waanden?) heer van der Lecke en de schout gevangen hebben, want [toen] men de Maas over trok werd de schout bericht dat heer Herman met hem aanvallen wilde en dat de hertogin de schout en de drossaard ontbood dat hij *totten lande wael seghe* (goed op het land zou toezien?), want heer Engelbrecht van der Marke, die van Rieperschet en die van Heynsberch meenden het land te *stoten* (aan te vallen?), zodat de schout toen te Oss 12 *glavien* (lansiers) en 200 man te voet uit het land [leidde?] van dinsdags na St. Andries tot vrijdags na Kerstmis (is plm. 4 weken) en de schout zelf mee af- en aangereden had als hij dacht dat het nodig was met die hij *ghecrighen kende* (.....?), verteerd 125 gulden zonder de paarden, die hij niet rekent, want de dorpen die haver gaven en *setten se onder* (hen ondersteunden?) *hen liever dan men se gevoerd had* (.....?).

Uitgegeven door Jan van Ghemert, onderschout van Den Bosch

016.1.3.10

idem bij bevelschrift van de hertogin heer Arnt van Hoemen (van Heumen) naar de hertogin te Brussel gebracht en weer terug naar Ravenstein met 3 paarden, verteerd 12 gulden.

De rekening van Jan van Gemert, onderschout van Den Bosch onder heer Reyner van der Elst
1 april 1392-12 augustus 1392

017.1.5.4

Toen heer van der Lecke, de drossaard van Brabant en heer Henric van der Lecke naar Ravenstein gereden waren voor onderhandelingen met heer Arnt van Hoemen, betaald voor hun kost heen en terug bij bevelschrift van de hertogin, samen gerekend 65½ gulden 4 *groten*.

Dit is die rekeninge MOEDEL VAN DER DONC
SCOUTHEIT VAN MASELANT onder HEREN REYNER
VAN DER ELST

1 april 1392 - 12 augustus 1392

019.1.1.4

item noch op Sente Peters dach ad Vincula metten
goeden luden ende metten dienstluden onder
minen ambachten ende metten scutten van Os
gehauden op onse viande inden lande van Herpen
doen tot dier tijt verteert ii gulden

item den JONCHEER VAN CLEVE van sinen renten
die hem verschenen te paesschen lestleden haelde
ENGELKEN sijn knecht bi bevele mijnre liever
vrouwen van Brabant L reyale maken lxxv gulden

item des sondages na onsen vrouwen dach
assumpcio doe mi mijn lieve genedige vrouwe
ontboet ende beval met haeren brieven dat ic
totten lande onder minen ambacht wael sien soude
overmids dat men meynde dat die HEER VAN
BORNE mijnre vrouwen viant gewoerden woude
hebben doen tot Os te samen gelegen metten
dienstluden ende metten scutten van Os ende met
anders den goeden luden onder minen ambachte iiii
dage lanc verteert xii gulden

15 augustus 1392 - 25 februari 1393

020.1.2.3

Dit is dat uytgeven MOEDEL VAN DER DONC
SCOUTHEIT VANDER MASEN binnen den tide
voirscreven

inden irsten metten scoutheit vanden Bosch ende
met sinen gesellen ende metten scutten van Os
gehauden op Slaepbroec inden lande van Herpen
op mijnre vrouwen viande - aldaer betaelt voer den
scutten cost by bevele des scoutheit vanden Bosch
1/3 of 1/2 gulden vi groten

Dit is dat uytgeven des SCOUTHEIT VANDEN BOSCH
25 februari 1392 (m/z 1393?) – 1 augustus 1393

021.1.3.11

item van sHEREN cost VAN DER LECKE, HEREN
HENRICS sijns brueders, des drossaerts van Brabant
ende des JONCHEREN VAN CRAENDONC
gereden tot Ravensteijn tegen HEREN ARNT VAN
HOEMEN bij bevele mijnre vrouwen brieven cv
gulden,

De rekening van Moedel van der Donc, schout van
Maasland onder heer Reyner van der Elst

1 april 1392 - 12 augustus 1392

019.1.1.4

Idem nog op St. Petrus Banden (1 augustus) met
goeden luden (vooraanstaande mannen) en
dienstknechten uit mijn *ambacht* (rechtsgebied) en
met de schutterij van Oss onze vijanden in het Land
van Herpen opgehouden, toen verteerd 2 gulden,
idem de jonkheer van Cleve voor zijn rente,
verschenen met Pasen laatstleden, gehaald door
zijn *knecht* (schildknaap, dienstknecht) Engelken in
opdracht van de hertogin van Brabant 50 *reyalen*, is
75 gulden,

idem op zondag na Maria-Hemelvaart (na 15
augustus) toen de hertogin mij ontbood en, met
haar brieven, beval dat ik goed zou toezien op de
landen onder mijn rechtsgebied, aangezien men
meende dat de heer van Borne vijand van de
hertogin wilde worden, hebben toen te Oss samen
gelegen met de dienstmannen en met de schutterij
van Oss en met andere *goede luden* (geschikte
mannen) in mijn ambacht, gedurende vier dagen
verteerd 12 gulden.

15 augustus 1392 - 25 februari 1393

020.1.2.3

De uitgaven van Moedel van der Donc, schout van
Maasland, binnen voornoemde tijd (betr. Herpen).
Ten eerste met de schout van Den Bosch en met zijn
gesellen (handlangers) en met de schutterij van Oss
op *Slaepbroec* (Slabroek) in het Land van Herpen
geweest nabij de vijanden van de hertogin, aldaer
de kost voor de schutterij betaald in opdracht van
de schout van Den Bosch 1/3 of 1/2 gulden 6 groten.

Uitgegeven door de schout van Den Bosch
25 februari 1392 (m/z 1393?) – 1 augustus 1393

021.1.3.11

De broer van heer Henric van der Lecke, de
drossaard van Brabant en jonkheer van Craendonc
naar Ravenstein gereden naar heer Arnt van
Hoemen bij beveldschrift van de hertogin, 105
gulden.

item des sondages na pinxten gelegen tot Os drie dagen ende gereden bi Ravensteyn ende aldaer gevaen MIELKEN die mijnre vrouwen viant was verteert xxii gulden.

Dit is dat uytgeven MOEDEL VANDER DONC SCOUTHEIT VANDER MASEN

021.1.4.1

item des maendages na paesschen doen mi verboedt waert dat ANDRIES VAN DEYSEL mijnre vrouwen viant inden lande van Herpen ware met xiiii gewapenden daer op gehauden ii dage ende ii nachte metten dienstluden ende anders den goeden mannen onder minen ambachte aldaer met hen verteert iiiii gulden

item des dinsdages nae Luce ghehuden inden lande van Herpen ende van Megen op DRIESKEN VAN DEYSEL ende sine gesellen die over comen waren om perde te stelen als mi verboedt uter - doen verteert metten goeden luden iii gulden

1 augustus 1393 - 20 januari 1394

022.1.2.12

item des maendages na Remigij HENNEKIJN geseint over die Mase te Greffelinghen met een deel gesellen om mijnre vrouwen viande te crighen bi bevele des scoutheit vanden Bosch verteert ii gulden

022.1.3.1

item op Sente Katrinenavont ende daer nae twee dage ende twee nachte gehauden inden lande van Herpen waer den scoutheit van den Bosch verboedt was dat mijnre vrouwen viande te gader waeren om tlant te stoten verteert metten scutten ende mit anders den goeden luden viiii gulden

item ten selven mael enen vrient van verbodinghen i gulden

item den JONCHEER VAN CLEVE van sijnre pensien xxv reyle maken xxxviii gulden

Dit is dat uytgeven JANS VAN GHEMERT

022.1.2.8

item BORSEKEN gereden mit mijnre vrouwen brieven aen den HEER VAN BORNE ii dage in septembris iij francken maken iii gulden xii groten
item BORSEKEN geseint mit mijnre vrouwen brieven tot Ravensteyn aen den HEER VAN BORNE ende van

idem op zondag na Pinksteren drie dagen naar Oss en tot nabij Ravenstein gereden en daar gevangengenomen Mielken, vijand van de hertogin, verteert 22 gulden.

Uitgegeven door Moedel van der Donc, schout van Maasland

021.1.4.1

Idem op maandag na Pasen toen mij werd bericht dat Andries van Deysel, vijand van de hertogin, in het Land van Herpen was met 14 bewapenden, daar twee dagen en nachten geweest met de dienstmannen en andere goede mannen uit mijn ambacht, daar met hen verteert 4 gulden, idem op dinsdag na *Luce* (St. Lucia?) in het Land van Herpen en van Megen geweest voor Driesken van Deysel en zijn gezellen, die gekomen waren om paarden te stelen zoals mij bericht was, toen verteert met de *goede luden* 3 gulden.

1 augustus 1393 - 20 januari 1394

022.1.2.12

Idem op maandag na St. Remigius (na 1 oktober) Hennekijn naar Greffeling over de Maas gezonden met een aantal *gesellen* (strijdmakers) om vijanden van de hertogin *te crighen* (te bevechten of gevangen te nemen) in opdracht van de schout van Den Bosch, verteert 2 gulden,

022.1.3.1

Idem op *Sente Katrinenavont* (24 november) en daarna twee dagen en nachten verbleven in het Land van Herpen waar de schout van Den Bosch bericht had ontvangen dat de vijanden van de hertogin samen waren om het Land *te stoten* (aan te vallen?), verteert met de schutterij en met de andere *goede luden* 8 gulden, ook een vriend voor berichten 1 gulden, idem de jonkheer van Cleve voor zijn *pensien* (vaste uitkeringen) 25 *reyalen* is 37 ½ gulden.

Uitgegeven door Jan van Ghemert

022.1.2.8

Borseken met de brieven van de hertogin aan de heer van Borne [naar Ravenstein] gereden, twee dagen in september, 2½ francken, is 3 gulden 12 groten,
idem hem gezonden naar Ravenstein met de

den huere van enen perde ix dage in septembris v gulden

Dits dat uytgeven JANS HEREN VAN MEGEN ende van HOEPS SCOUTHEIT VAN DEN BOSCH
20 januari 1393 - 20 januari 1394

023.1.3.5

item enen bode geseint tot HEREN ARNT VAN HOEMEN ende die antwerde weder te bringen te Bruessel bi bevele mijnre vrouwen brieven xv dage in octobris iiii gulden

item gereden ter dachvert te Ravenstein bi bevele mijnre vrouwen brieven tegen HEREN ARNT VAN HOEMEN xx dage in octobris verteert vi gulden

item HEREN ARNDE VAN HOEMEN gehaelt te Ravensteyn ende voirt hem gevuert ende mit hem geseint om te velighen bi bevele mijnre vrouwen brieven des donredaechs na onsen vrouwen dach assumpcio verteert xiii gulden

item enen bode geseint ter selver tijt aen HEREN ARNT VAN HOEMEN te teergelde ii gulden
item gereden te Ravensteyn bi bevele mijnre vrouwen brieven om HEREN ARNT VAN HOEMEN te halen ende te veylighen des zaterdaichs na ascenciendach verteert xi gulden

023.1.3.6

item gereden met JANNES VAN OPSTAL mijnre vrouwen clerc tot Ravesteyn bi bevele mijnre vrouwen verteert vi gulden

Dits dat uytgeven HUBRECHT VAN GHEMERT

023.1.3.11

item CLAUSE VAN KEENT scildeken geseint mit mijnre vrouwen brieven aen den HEER VAN BORNE te Ravesteyn opten irsten dage van septembris ii francken maken iij guldeb vi groten

item BORSEKEN messagier geseint mit mijnre vrouwen brieven aen die GREVINNE VAN CLEVE xv dage in septembris iii francken maken iiii gulden

19 september 1395 - 14 mei 1396

025.1.4.2

item van des GREVEN gelde VAN CLEVE van den terminen van bamis ende van paesschen ii C reyael maken iii C gulden

brieven van de hertogin aan de heer van Borne en het huren van een paard 9 dagen in september, 5 gulden.

Uitgegeven door Jan heer van Megen en Hoeps (Haps), (hoog)schout van Den Bosch
20 januari 1393 - 20 januari 1394

023.1.3.5

Een bode naar heer Arnt van Hoemen gezonden en om het antwoord weer naar Brussel te brengen bij beveldschrift van de hertogin 15 dagen in oktober, 4 gulden,

idem bij beveldschrift van de hertogin ter vergadering met heer Arnt van Hoemen naar Ravenstein gereden 20 dagen in oktober, verteerd 6 gulden,

idem heer Arnt van Hoemen gehaald in Ravenstein en hem weggevoerd om hem te beschermen, dit bij beveldschrift van de hertogin, op donderdag na Maria-Hemelvaart (na 15 augustus), verteerd 13 gulden,

idem op dezelfde tijt een bode gezonden naar heer Arnt van Hoemen, voor teergeld 2 gulden, idem bij beveldschrift van de hertogin naar Ravenstein gereden om heer Arnt van Hoemen te halen en te beschermen op zaterdag na Hemelvaartsdag, verteerd 11 gulden.

023.1.3.6

Idem met Jannes van Opstal, de klerk van de hertogin, naar Ravenstein gereden in opdracht van de hertogin, verteerd 6 gulden,

Uitgegeven door Hubrecht van Ghemert

023.1.3.11

idem Claas van Keent Scildeken met de brieven van de hertogin aan de heer van Borne naar Ravenstein gezonden op 1 september 2 *francken*, is 2½ gulden 6 *groten*,

idem de bode Borseken met de brieven van de hertogin naar de gravin van Cleve gezonden, 15 dagen in september 3 *francken*, is 4 gulden.

19 september 1395 - 14 mei 1396

025.1.4.2

Het geld voor de graaf van Cleve van de termijnen van *bamis* (1 oktober) en van Pasen 200 *reyael*, is 300 gulden.

item tot twee reysen tot Ravensteyn gereden bi bevele mijnre vrouwen brieven verteert vi gulden

Die rekeninge Jan heer van Megen en Haps, groot scoutheit van Den Bosch
8 oktober 1396-1 april 1397

Dits dat uytgeven JANS VAN GHEMERT

027.1.2.6

item doen ic om HEREN ARNT VAN HOEMEN gereden was bi beveledes scoutheit van den Bosch verteert tot Ravensteyn iiii gulden gelres ende viii groten maken iii gulden hollants viii groten.

Dits dat uytgeven GODERTS VAN BEEST SCOUTHEIT VAN MASELANT
1 april 1396 – 2 februari 1397

028.1.4.5

item den GREVE VAN CLEVE van sinen manleen van den termijn van paesschen xxv gulden peter maken xxxvij gulden
item doe mijnre vrouwen RAET VAN BRABANT ende des HERTOGEN RAET VAN GELREN te Ravensteyn waren ter dachvert van den cost aldaer gedaen gegeven bi bevele des drossaerts van Brabant ende HEREN HENRIC VAN DER LECKE vii gulden

dits dat utgeven JANS VAN GHEMERT ONDERSCOUTHEIT
1399-1400

034.1.2.3

item BORSEKEN geseynt aen miinre vrouwen raet wesende tot Ravensteyn v dage in september i ouden scilt val. i fr.

034.1.2.5

item van den wijne die DIRC BOTTELGYER cochte doe miinre vrouwen raet die dachvert tot Ravensteyn lest werven hielden tusschen miinre vrouwen ende den HERTOEGE VAN GHELRE betaelt xxvii fr. xx d. [doorgehaald]
item vanHEREN VAN DEN RADE beswarente Ravensteyn ter dachvert dair af betaelt van wine ende anders C gulden ghelres val. liii fr. viii d.

Idem tweemaal naar Ravenstein gereden bij bevelschrift van de hertogin, verteert 6 gulden.

De rekening van Jan heer van Megen en Haps, grootschout van Den Bosch.
8 oktober 1396-1 april 1397

Uitgegeven door Jan van Ghemert

027.1.2.6

Idem toen ik voor heer Arnt van Hoemen in opdracht van de schout van Den Bosch naar Ravenstein gereden was, [heb ik] aldaer verteert 4 gulden gelres 8 groten, is 3 gulden Hollands 8 groten.

Uitgegeven door Godert van Beest, schout van Maasland
1 april 1396 – 2 februari 1397

028.1.4.5

De graaf van Cleve voor zijn *manleen* (manleengeld = rechten uit een leen) voor de termijn van Pasen 25 gulden peter, is 37½ gulden,
idem toen de Raad van Brabant en de Raad van Gelre in Ravenstein ter vergadering waren, voor de kost gegeven in opdracht van de drossaard van Brabant en heer Henric van der Lecke 7 gulden.

Uitgegeven door Jan van Ghemert, onderschout

1399-1400

034.1.2.3

Borseken gezonden naar de Raad van Brabant te Ravenstein 5 dagen in september *ouden scilt val. 1 fr.*

034.1.2.5

idem voor de wijn die Dirc Bottelgyer kocht toen de Raad van Brabant laatst te Ravenstein de vergadering hield tussen de hertogin van Brabant en de hertog van Gelre, betaald 27 frank 20 *denier*, [doorgehaald]
idem voor ... de heren van de raad *beswaren* ... te Ravenstein ter vergadering, betaald voor wijn en ander 100 gulden *ghelres val. 53 fr. 8 d.*,

item den GREVE VAN CLEVE van siinre pensyen van den termiin van bamisse xxv reael val. xxviii fr. viii d.

dits dat utgeven MOEDEL SVAN DER DONC SCOUT VAN MAESLANT

034.1.2.6

item by miinre vrouwen bevele met haeren pleckaet xviii dage in september van coste dien miinre genedige vrouwen raet die leste dachveerd tot Ravensteyn tegen des HERTOGENHEN vriende VAN GHELRE hielden gegeven xxv fr.

Dits scoutheiden voirs. utgheven binnen den tide voirs.

des sondaechs nae sunte Jansdach te midde zomer (na 24 juni) 1402 - des dinsdaechs na sunte Gheertrudendach te half meerte (na 17 maart) - 1403

044.1.2.3

item bij miinre genedigen vrouwen bevele met horen plaetaet ix dage in junio betaelt tot JAN DANEELS van cost die miinre genedigen vrouwen raet tot sinen huse deden doen sij ter dachvert waren tot Ravestein dats te weten die HEER VAN BERGHEN, DIE JONCHEER VAN CRAENDONC, HEER JAN VAN YMMERSELE ende JOHANNES VAN DEN OPSTAL lxxviii nu ghelres gulden ende xv placken brabants valet xliiii hollantse gulden xv placken brabants

044.1.2.6

item GHERIT HEERKENS ende ROELOF wiif VAN DER HAGHEN van cost die miinre genedige vrouwen raet dede tot Ravestein doen die zoeninghen gemaect was vanden HERTOGEN VAN GHELRE xl hollantse gulden

Dit is die rekeninge HENRICS SHANEN SCOUTHEDEN VAN KEMPELANT

sondach voir sente pauwels dach int jair ons heren 1401 - den dynsendach voir sente laurenciusdach 1402

050.1.2.5

item by bevelen mijnre vrouwen openen plaetaet tOirschot tot GODERTS IN DEN ZWAEN van cost betaelt die mijnre vrouwen raet dair verteerde doen die HEREN VAN DEN RADE ghereden waren tot Ravensteyn op die dachfaert vii gulden gelres

idem de graaf van Cleve voor zijn pensyen (uitkering) de termijn van 1 oktober 25 reael val. 28 fr. 8 d.,

Uitgegeven door Moedel van der Donc, schout van Maasland

034.1.2.6

idem in opdracht van de hertogin 18 dagen in september voor kost van de Raad van Brabant op de laatste vergadering gehouden te Ravenstein met de afgevaardigden van de hertog van Gelre, gegeven 25 fr.

Uitgaven van de schouten gedurende de vermelde tijd

Zondag na St. Jan (na 24 juni) 1402-dinsdag na St. Geertrui (na 17 maart) 1403: 38 weken en 3 dagen

044.1.2.3

In opdracht van de hertogin 9 dagen in juni aan Jan Daneels betaald voor de kost die de raad van Brabant te zijner huize genoot toen zij ter vergadering in Ravenstein waren, te weten heer van Berghen, jonkheer van Craendonc, heer Jan van Ymmersele en Johannes van den Opstal, 68 nu (nieuwe?) Ghelrese gulden en 15 placken Brabantse waarde, is 44 Hollandse gulden 15 placken Brabants.

044.1.2.6

Idem Gherit Heerkens en de vrouw van Roelof van der Haghen voor de kost die de Raad van Brabant te Ravenstein genoot toen de verzoening gedaan was met de hertog van Ghelre, 40 Hollandse gulden.

De rekening van Henric sHanen, schout van Kempenland

Zondag voor St. Paulus 1401 – dinsdag voor St. Laurens (voor 10 augustus) 1402

050.1.2.5

Bij bevel volgens open plakkaat van de hertogin te Oirschot bij Godert in den Zwaen voor de kost betaald, die de Raad van Brabant daar genoot toen de heren van de Raad naar Ravenstein gereden waren voor de vergadering, 7 gulden Gelres.

Dit is GHEERLECS uitgheven onder HEER PAUWELS VAN HAESTRECHT SCOUTHEIT VAN DEN BOSCH
8 juli 1399 - december 1399

058.1.4.4

item in den iersten van den cost die die RAET VAN BRABANT te Ravesteyn dede doen sy lestwerven die daghverde hielden tusschen mijnre vrouwen ende den HERTOGHE VAN GHELDER uutleeght xxv francken by bevele miinre vrouwen brieven maken xxxiii holl. gulden vii pl. brab.

Dits utgeven MOEDEL VAN DER DONCK SCOUTHEIT VAN DER MASEN
Sinte Katherinendach (25 november) 1401 – 24 juni 1402

071.1.1.4

item met goeden luden end emet schutten van Os ghehauden in den lande van Herpen op mynre vrouwen viande in die paesch heylige dage metten goeden luden voerscreven tot Os verteert ii hollans gulden
item bij bevele mijnre liever genediger vrouwen brieve van Brabant betaelt tot Ravensteyne van cost die hoer raet daer gedaen hadde doe sy waren al daer tot dachvaert teghen den HEERE VAN HEYNSBERCH dat is te weten WILLEM VAN MILENBERCH HEER VAN CRAENDONCK, HER JAN VAN YMMERSELE HOEFMEESTER VAN BRABANT ende HER JAN VAN DEN GRAVE viii nu gelres gulden den gulden gerekent voer xviii placken brabant valent v hollan(t)s gulden ende xiiii placken brabant

Rekeningen van de hoogschout van stad en meierij van 's-Hertogenbosch
Januari 1404-juli 1414

074.2.2.9

item de selve JAN VAN AMSTEL onder GHERIT VANDER AA vors. heeft geset in sijnre rekeningen gedaen sint xxvi dach in december int jair xiiii C xi toten xxiiii dach in junio xiiii C xii van verbodungen gegeven enen heimeliken goeden vriend die hem verbodungen gedaen hadde van JANNE VAN BROECHUYSEN ende sinen hulperen die hi jagede (?) tot Ravenstein in die stad xxxv cronon valet die crone xlii gr. der munten van Brabant = vi l. ii s. vi d. gr.
item die selve JAN VAN AMSTEL noch geset in die selver rekeninge van enen heymeliken personen die

Gheerlecs uitgaven onder heer Pauwel van Haestrecht, schout van Den Bosch
8 juli 1399 - december 1399

058.1.4.4

Ten eerste voor de kost van de Raad van Brabant te Ravenstein toen zij laatst de vergadering hielden tussen de hertogin en de hertog van Ghelder, uitgegeven 25 *francken* bij bevelschrift van de hertogin, maakt 33 Hollandse gulden 7 *pl. Brab.*

Uitgaven van Moedel van der Donc, schout van Maasland
25 november 1401 - 24 juni 1402

071.1.1.4

Idem met *goeden luden* en met de schutterij van Oss in het Land van Herpen geweest nabij de vijanden van de hertogin *in de paesch heylige dage* (tijdens de paasdagen) met voornoemde *goede luden* te Oss verteerd 2 Hollandse gulden,
Idem bij bevelschrift van de hertogin van Brabant te Ravenstein betaald voor de kost van haar Raad toen zij ter vergadering waren met de heer van Heynsberch, t.w. Willem van Milenberch heer van Craendonck, heer Jan van Ymmersele hofmeester van Brabant en heer Jan van den Grave, 8 *nu* (nieuwe?) *Gelres gulden*, per gulden gerekend 18 *placken* Brabantse waarde, is 5 *Hollandse gulden* en 14 *placken* Brabants.

Rekeningen van de hoogschout van stad en Meierij van 's-Hertogenbosch
Januari 1404-juli 1414

074.2.2.9

Idem Jan van Amstel, onder Gherit van der Aa, heeft vanaf 26 december van het jaar 1411 tot 23 juni 1412 in zijn rekeningen opgenomen voor berichten gegeven [door] een vertrouwelijke goede vriend, t.w. berichten over Jan van Broechuysen en zijn helpers op wie hij jaagde (?) in de stad Ravenstein, 35 *cronen*, gewaardeerd per *crone* 42 *groten* Brabantse munt = 6 *pond* 2 *schellingen* 6 *deniers* gr.,

idem voor een vertrouwelijk persoon voor allerlei nieuws over de vijanden van de hertog van Brabant

hem alrehande gestant liet weten van mijns
genedigen heren vianden inder

074. 7. 1. 6 [fol. 173]

Noch mids tydinge van vergaderingen van vyanden
dat die scoutheit vanden DROSSAET VAN
RAVENSTEYN ende van sommige anderen
vernomen hadde, dair om dat die scoutheit haestelic
die man van leen mansman ende dienstlude alleen
uut Maeslant dede gebieden tot Os te comen des
dynsdaechs voir ons vrouwen dach assumptio die
op die tyd quamen te peerde ende sommigen te
voet, den welken die schouteit leveren ende
voirden cost gerekent bi UDE VAN TEFELLEN ende
JAN VAN AMSTEL te samen comende op xiiii cronon
betaelde

074. 7. 4. 11

item die voirs. scoutheit ontboeden mit brieven
gegeven xx july te wesen tot Ravensteyn by myns
genedigen heren raet ende den gedeputeerde
vanden gueden steden op die dachvaert tusschen
onsen genedigen heeren den HERTOGE VAN
GHELRE daer die scoutheit ii dage om uyt was elcs
dages verteert ii hollants gulden valent ii cronon
vrancrijcs

074. 8. 5. 2 [fol. 222] , onder 074. 9. 1. 5 wordt dit
herhaald

ghegeven BITSEN VAN VREDE / BREDE VOIRSTER tot
HEES (?)xvi cromstert voer elc blau croen
gerekent die hy myns genedigen heren RAET VAN
BRABANT verledede ende uyt gaf om pervande [=
proviand] op die dachvaert te HERPEN doemen om
zwoen dedingede tusschen die landen van Brabant
ende Ghelrelant dat myns genedigen heren raet den
scoutheit bevaele dat hij dat betalen soude daer
voer hier viij blau croen valent v cronon vrancrijcx (of
valent xxxii s).

Dits dat JAN VANDER DUSSEN SCOUTHEIT
VANDEN BOSCH ontfaen heeft in MAZELANT
1414-1429

075. 2. 4. 11

ontfaen van HERMAN MATHIJS SOEN van
SCYNDEL om dat KOELKENS kinder die viant syn
des lants van Brabant perde die sy in Brabant
genomen hadden heymelic in Hermans schuer
voirs. gebracht hadden doen hi inden lande van
HERPEN woende ende dair Herman voirs. niet af
en wiste dair af gebetert om ii cronon

(Anton) inder.....

074. 7. 1. 6 [fol. 173]

Vanwege de tijding dat vijanden vergaderden, die
de schout van de drossaard van Ravenstein en
anderen had vernomen, deed de schout haastig de
leenmannen en dienstmannen uit Maasland naar
Oss gebieden om op dinsdag voor Maria-
Hemelvaart (voor 15 augustus) te komen. Ze
kwamen toen te paard en sommige te voet. De
schout rekende voor hun kost bij Ude van Tefelen
en Jan van Amstel, samen 14 *cronen* betaald,

074. 7. 4. 11

idem de voornoemde schout was met brieven
ontboden om op 20 juli in Ravenstein bij de Raad
van Brabant en de gedeputeerden van de goede
steden te zijn voor een vergadering tussen de
hertog van Brabant en de hertog van Ghelre, waar
de schout twee dagen voor weg was, elke dag
verteerd 2 hollandse gulden, waarde 2 *cronen*
Frans.

074. 8. 5. 2 [fol. 222]; onder 074. 9. 1. 5 wordt dit
herhaald

Gegeven Bits van Vrede (van Brede), vorster te
Hees[ch]? ... 16 *cromstert* voor elke *blauwe croen*
gerekend, die hij ten behoeve van de Raad van
Brabant, toen zij te Herpen vergaderden, uitgaf voor
proviand toen men om *zwoen* (zoen = verzoening)
tussen de landen van Brabant en Ghelrelant
onderhandelden en de Raad aan de schout [van Den
Bosch] opdracht gaf dat hij dit moest betalen,
waarvoor $7\frac{1}{2}$ *blau croen*, waarde 5 *cronen* Frans (of
32 *s[chelling]*).

Door Jan van der Dussen, schout van Den Bosch,
ontvangen in Maasland
1414-1429

075. 2. 4. 11

De schout van Den Bosch, Jan van der Dussen,
heeft in Maasland [geld] ontvangen van Herman
Mathijs soen van Scyndel. Dit omdat Koelkens
kinderen, de vijand van het Brabantse land, de
paarden die zij zich in Brabant toegeëigend
hadden heimelijk in Hermans schuur
ondergebracht hadden toen hij in het Land van

Rekeninge vanden hoeghe schouteten van
tsHertogenbossche synt kersmisse xiiii^c ende xxix
totten sint Jansmisse int jair van m cccc [niets
ingevuld]

25 december 1429-24 juni (1450)

076.9.5.7

van die van RAVESTEYN die die schouthet vanden
Bosch opseggende was hoe dat sy plichtich waren
der doet ARNT RUWEELS welc in eenre nacht doet
bleef daer een wijf ontschaect waert van die van
BERCHEM inden lande van HERPEN ,
welc groet wapengerucht bedreef alst waer
scheen, want syse nyet en behielden ende ter
stont als daf wyf ontschaect was ende wapen ryep
syn die van Ravesteyn ter stont na gevolght in
hulpen vanden wive ende die sake te wederstaen
ende te bescudden die van berchem
gewapenderhand om die geweldelike saken te
benemen ende te wederstaen,
also dat sy vergadert syn tot Berchem inder nacht
ende syn stryachtich geweest die van Ravesteyn
ende die van Berchem also dat dair een Arnt
Ruweels voirs. quam geloepen in den hope ende
bleef ter stont doet mer wye dat hem gedaen
hadde des ...076.9.5.8...en conde wy noyt
vernemen, want nyemant en woudts lyden –
Ende want dese voirg. partyen grote bede hielden
tsegen een om deser saken will – Soe is comen die
JONCHEER VAN NASSOUDE DER OUDE, want die
van Ravesteyn syn onderseten waren ende heeft
dair een zoen af geraempt by vrienden ende
geaccordeert om C gulden arnems ende den heer
C gulden arnems, welc die schouthet vanden
Bosch nyet gherne doen en woude want hy
dachte dat die sake op die rekenkamer zeer cleyn
schijnen soude, dair af myn Joncheer voirs. den
schouthet toe seyde, dat hy dat selver
verantwoorden woude met hem op die rekenkamer
ende aldus ter beden van mijns joncheren
voirscreven want men noyet vernemen en conde
wie den man doet hadde, heeft die schouthet die
sake laten passeren om C gulden arnems gelyc die
pertien qui valent xii l. x s. gr.[met notities in de
marge]

summa vanden exployten van Maeslant xvii l. x s.
gr.

Herpen woonde en waarvan Herman niets af wist;
Herman heeft zich gebeterd voor 2 *cronen*.

Rekening van de hoegschout van
's-Hertogenbosch

25 december 1429-24 juni (1450)

076.9.5.7/076.9.5.8

De schout van Den Bosch had aan die van
Ravenstein medegedeeld hoe schuldig zij waren
aan de dood van Arnt Ruweels, die in een nacht
dood bleef in het Land van Herpen, waar een
Berghemse vrouw geschaakt was.
Dat had groot wapengerucht tot gevolg *alst waer
scheen* (naar het *scheen*), want *syse niet en
behielden* (.....?) en toen die vrouw
geschaakt was en '[te] wapen' riep werden de
Ravensteiners direct achtervolgd om de vrouw te
helpen, de handelwijze te beletten en die van
Berghem gewapenderhand te beschermen, dit om
een eind te maken aan de gewelddadigheid.
Toen die van Ravenstein en die van Berghem
's nachts in Berghem bijeen waren en *stryachtich*
(vechtlustig) waren, kwam daar voornoemde Arnt
Ruweels aangelopen *in de hope* (in het troepje
volk) en bleef direct dood. Maar wie dat gedaan
had hebben wij nooit mogen vernemen, want
niemand wilde ervoor lijden.
En, omdat de voornoemde partijen een dringend
verzoek aan een iemand deden ter wille van deze
kwestie, is jonkheer van Nassoude de oude
(Engelbert van Nassau) gekomen, omdat die van
Ravenstein zijn onderdanen waren. De jonkheer
heeft op grond daarvan een zoen beraamd door
vrienden (familie) en geaccordeerd met 100
gulden Arnhems, en de heer 100 gulden Arnhems,
wat de schout van Den Bosch niet graag wilde
doen want hij was bang dat de zaak op de
rekenkamer zeer klein zou schijnen, waarop de
voornoemde jonkheer de schout toezegde, dat hij
dat zelf met hem op de rekenkamer
verantwoorden wilde. Toen heeft de schout, op
verzoek van de voornoemde jonkheer, want men
kon nooit te weten komen wie de man gedood
had, de zaak laten passeren voor 100 gulden
Arnhems, die partijen waarden op 42 *groten 10
s(chellingen)* (notities in de marge).

Som van de exploten van Maasland 47 gr. 10 s.

Opmerking: Engelbert van Nassau († 3 mei 1442) was pandheer van Ravenstein vanaf 1421. Na hem, tot 1444, zijn zoon Jan.

**NIEUWE REKENING YWAN DE MOL
25 december 1456 – 24 juni 1457**

077.6.4.5
van MARTEN BEERWOUT drossaet van RAVENSTEYN die hem misgrepen hadde mids dien dat hij opseggende was ARNT GOYARTSSOEN poirtyer ten Bosch dat hij enen man van den lande van HERPEN gevangen ende opter poerten bracht hadde sonder recht die niet bevonnist ende was – ende dan geloefde hij te brengen aen des scouthet hant voer scepenen van den Bosch op enen peen van 50 rijnschgulden des hy nyet gedaan en konst, want die scepenen van den Bosch Marten vellich wijsden, dair om hier die voirs. 50 rijnschgulden

077.12.2.7
exploytten bynnen PEDELANT van DIERICKEN DIE MOELNER en synen sone die op eenen tyt mit hieren hulperen ende medeplegeren quamen tot ERPE by nachte in des VORSTERHUYS dair in helden [= boeien] gevangen sat MEEUS DIE MOLNER die voirs. Diericx sone ende sy namen den voirs. Meeuse mitter helden dair inne hij gevangen sat ende vuerden ende brachten alsoe verre buyten den bewinde des schouteten tot inden lande van RAVESTEIJN daer zy des te vreden waren ende als dat eene wijlen tijts geleden was verleende hem die voirs. schouthet geleye ende liet hem compositie maken voire lxx rijnsche gulden

1466-1479

078.4.4.4/078.5.3.6
UITGAVEN - salaris van schout en klerk xiiii l. xvii s. iiii d. gr. + bijdrage aan HEER ADOLPH VAN CLEVE als HEER van RAVENSTEIN 225 peters

Heer JACOP VAN BRECHT ridder en hoogschout van stad en meierij van 's-Hertogenbosch.
1569-1580

**Nieuwe rekening van Ywan de Mol
25 december 1456 – 24 juni 1457**

077.6.4.5
Betreft Marten Beerwout drossaard van Ravenstein die zich vergist had en dientengevolge Arnt Goyartssoen, poorter van Den Bosch, had medegeedeeld dat hij een man van het Land van Herpen gevangengenomen had en onrechtmatig *opter poerten* (naar de gevangenpoort?) gebracht had, die niet gevonnist was. En dan beloofde hij [hem] aan de hand van de schout voor scepenen van Den Bosch te brengen op straffe van 50 *rijnsgulden*, wat hij niet kon doen, omdat de scepenen van Den Bosch Marten in gebreke oordeelden. Daarom hier de voorschreven 50 *rijnsgulden*.

077.12.2.7
Exploten in Peelland
Betreft Dierick die Moelner en zijn zoon die op zekere tijd met hun helpers en medeplichtigen 's nachts te Erp in het vorstershuis kwamen, waar Meeus die Molner in boeien geslagen zat. De voornoemde Diercx zoon en de anderen namen Meeus geboeid mee en brachten hem aldus, ver buiten het bewind van de schout, naar het Land van Ravenstein waar zij tevreden waren en omdat dit al een tijd geleden was, verleende de schout hem vrijgeleide en maakte een schikking met hem van 70 *rijnse gulden*.

1466-1479

078.4.4.4/078.5.3.6
Uitgaven voor salaris van schout en klerk 14 *pond* 17 *schelling* 4 *deniers groten*, en bijdrage aan Adolph van Cleve als heer van Ravenstein 225 peters.

Heer JACOP VAN BRECHT ridder en hoogschout van stad en meierij van 's-Hertogenbosch.
1569-1580

Andere costen gedaen byden voors. schouteth volgende den brieven van ordonnantien van den HERTOGEN VAN ALVE als ghouverneur van desen lande hier nae overgegeven inden iersten dese schouteth geapprenhendeert hebbende ontrent den lande van RAVESTEYN jurisdictie des VORSTE van CLEVE eenen openbaeren quaetdoender ende genoempt PETER PETERSEN TAPHOIREN heeft de voors. vorste clachtich gevallen aen den voors. Hertoghe van Alve als ghouverneur pretenderende desen gevangen te syn geapprenhendeert op zynen jurisdictie ende aerde van Ravesteyn end eis daerop geresen groote questie tusschen desen schouteth ende den voors. Vorst van Cleve, zoe dat de fiscalen van Brabant hem ten lesten tot conservatie van der jurisdictie ende hoicheyt van Zynen Majesteyt gevuecht hebben metten voors. schouteth, zoe datter veele moeyten, costen ende schaden ter seacken van desen syn geresen ende over ende weder met boden is gescreven geweest, zoe aen den Hertoghe van Alve als van Cleve ende d'informantien ten beyde zyden syn overgesonden geweest daer aff dat desen schoutet met spoliatie van zynen pampieren ende comptoire de specificatie nyet en zoude connen doen, maer dan van dese hierby gevuecht dat all over ende weder scriyven boode loonen op Bruessel, Cleve ende anderssins wel gecost heeft dertich gulden ommers is ten lesten de zaecke zoe verre gebrocht geweest dat men om te schouwen alle voordere geschillen tusschen de twee Princen de voors. Hertoghe van Alve aen desen schouteth heeft gescreven ende hem geordineert dat hy den gevangen zoude t...eenen zekeren daege te nemen metten officier van Cleve in zeekerheyte met een goede garde zoude vueren ende leveren ter plaitzen daer hy ierst was geapprenhendeert geweest op conditie nochtans ende dat gedaen wesende den gevangen wederom te nemen ende te vueren naer de stadt vanden Bossche alwaer alreede zyn vonnisse was gegeven ende daer zyn justitie te doene naer verdienste zoe geschiet is welcken volgende ende om te obedieren de bevelen van den voors. Hertog van Alve, heeft de schouteth gehuert eenen waegen met drye peerden ende daervoire betaelt de somme van vyffentwintich gulden

De kwestie Taphoiren, een geschil over het Bossche recht van ingebod in het Land van Ravenstein

Andere kosten gemaakt door de schout volgende uit de verordeningen van de hertog van Alve (Alva) als gouverneur van dit land, hierna bepaald. Ten eerste heeft deze schout om en nabij het Land van Ravenstein, onder de jurisdictie van de vorst van Cleve, een algemeen bekende *quaetdoener* (misdadiger) aangehouden, genaamd Peter Peterssen Taphoiren, over wie de voornoemde vorst *clachtich gevallen aen* (zich beklaagd heeft bij) de voornoemde hertog van Alve als gouverneur, dat deze gevangene is aangehouden in zijn jurisdictie en grondgebied van Ravenstein. Daarop is een groot geschilpunt ontstaan tussen deze schout en de voornoemde vorst van Cleve, zodat de fiscalen van Brabant zich ten slotte, tot behoud van de jurisdictie en macht van zijne majesteit, vervoegd hebben tot de voornoemde schout, zodat er veel moeite, kosten en schade ter zake hiervan zijn gerezen en over en weer is geschreven zowel aan de hertog van Alve als aan van Cleve. De informatie van beide zijden zijn door boden doorgezonden, waarvan deze schout door beroving van zijn papieren en rekening de specificatie niet zou kunnen geven, maar dan hier bijgevoegd dat al het over en weer schrijven bodeloon naar Brussel, Cleve en anderszins wel 30 gulden gekost heeft. In elk geval is de zaak ten slotte zover gekomen dat men ter beschouwing alle eerdere geschillen tussen de twee princen, de voornoemde hertog van Alve aan deze schout heeft geschreven en hem verordend heeft dat hij de gevangen Taphoiren op zekere dag met de officier van Cleve, veilig met een goede bewaker, op de plaats waar hij eerst aangehouden was, zou brengen en overleveren, nochtans onder voorwaarde daarna de gevangene weer naar Den Bosch te brengen, waar hij al gevonnist was en daar zijn recht te doen naar verdienste zoals gebeurd is, wat volgt. En, om aan de bevelen van de hertog van Alve te voldoen, heeft de schout een wagen met drie paarden gehuurd en daarvoor betaald de som van 25 gulden,

item tot gaerde genomen van voetvolck vier die by den gevangen opten waegen saten om hem te bewaren ende acht voetgangers om den waegen maecken tsamen twelff ende blyven voer syn loon betaelt gaende ende comende ende rustende voor drie daegen des daechs elck een daelder van dartich stuyvers, maeckt te samen voer drye daegen de voors. voetknechten totte belffven (?) toe de somme van ses ende dartich daelders den zelve voetknechten metten gevangen tsamen darthien in getalle van haere montkosten noch betaelt ses guden xiiiiij stuyvers

item alsoe dese schouteth was geadverteert dat de drossaert van RAVESTEYN opgeboden hadde allen de huyslieden van den lande ende dorpen onder Ravesteyn met geweere te comen ter plaetsen daer hy was ende den schouteth den gevangen soude heftigen nyet wetende wat de voirs. drossaert daermede in den sin hadde, heeft hem oick te stercker moeten maecken ende tot zynen ordinaris perden die doen waeren vyffve in getalle tot hem genomen noch drye perden tsamen acht perden ende daermede den vs. gevangen gebrocht met de twelff voetknechten ter geordineerder plaetsen onder Ravesteyn, alwaer over die vierhondert boeren op de been ende in wapenen waeren ende tot op den dorden dach vuyt synde, heeft hy schouteth met acht peerden in de zaecke gevaceert drye daegen met vueren ende wederkeeren metten gevangen, costen van perden, knechten, te samen voor syn vacatien van drie daegen op acht perden ende soe hy elcken van drie perden tot vyffven genomen zelve heeft betaelt, tzamen deen doer dandere des daechs voer zyn vacatien op acht perden acht daelders elck ad dartich stuyvers, maecken de drie daegen te zamen vierentwintich daelders = xxxvi l. artois

ende heeft alsoe desen schouteth deze acht perden selve de voors. drie daegen ende de knechten daerop rydende de coste gegeven ende betaelt zoe behoirt onder hem wel (ondercorrectie) daer toe noch t'accorderene soe het is geweest d'ordonnantie vanden Hertoghe van Alve ende commissie extraordinaris gedaen buyten de limiten van syn offitie ende in een ander heere landt voer syn moeyten des daechs op elck perdt tot achten toe eenen gulden van twintich stuyvers daichs bedragende te samen vierentwintich gulden

ende alnoch voor synen eygen vacatie daichs vier gulden compt xii gl. tegen de voors. drye dagen

Idem tot bewakers aangesteld voetvolck, vier die bij de gevangene op de wagen zaten om hem te bewaken ende acht voetgangers rondom de wagen, samen 12 ende aan loon betaald, heen ende terug ende rust, voor drie dagen, per dag ieder een daelder van 30 stuivers, is samen voor drie dagen 36 daelders, ende voor de voetknechten ende de gevangene, zijnde 13 personen, voor het eten nog betaald 6 gulden 14½ stuiver.

idem, omdat aan deze schout medegedeeld was dat de drossaert van Ravenstein alle *huyslieden* (boeren) van het Land ende de dorpen onder Ravenstein had opgeroepen om met geweren, naar de plaats waar hij was, te komen ende dat de schout de gevangene zou *heftigen* (arresteren). Niet wetende wat de voornoemde drossaert daarmee in de zin had, heeft hij zich ook moeten versterken ende aan zyn gewone aantal paarden, toen vijf, er nog drie bij genomen, samen acht paarden ende daarmee de voornoemde gevangene met 12 voetknechten naar de aangewezen plaetsen onder Ravenstein gebracht. Daar waren meer dan 400 gewapende boeren op de been ende tot op de derde dag *vuyt* (buiten, uit) zijnde, heeft hij, schout, met acht paarden drie dagen in de kwestie waargenomen met heenvoeren ende terugkeren met de gevangene, kosten voor paarden, knechten, samen met zyn waargenomen bezigheden, van drie dagen met acht paarden ende omdat hij elk van de drie paarden ende de vijf (o.i.d.) zelf voor zyn bezigheden heeft betaald door elkaar per dag met acht paarden 8 daelder elk à 30 stuivers, maakt voor drie dagen samen 24 daelders, is 36 *pond Artois*.

Ende heeft deze schout zodoende de acht paarden ende de ruiters die drie dagen de kost gegeven, wat hij zelf betaald heeft, wat onderling nog geaccordeerd moet worden, omdat het de order van de hertog van Alve is geweest ende een ongewone opdracht is gegeven buiten het mandaat van zyn ambt ende in een andere heerlijkheid, voor zyn inspanningen per dag voor elk van de acht paarden een gulden à 20 stuivers per dag, samen 24 gulden.

Ende ook nog voor zyn eigen bezigheden per dag 4 gulden, is 12 gulden voor de drie dagen.

somma sommarum dese costen van den voors.
TAPHOREN bedragen in als ter somme toe van
hondert eenentwintich l. artois xiiiiij stuvers

Totaalgeneraal van deze kosten betrekking
hebbende op de voornoemde Taphoren bedragen
121 *pond Artois* 14½ stuiver.

Aantekeningen

Het ingebod is het recht van de schout om personen buiten de vrijdom van Den Bosch voor de Bossche schepenbank te dagen. In 1544 wilde Den Bosch een aantal personen uit Herpen naar Den Bosch voeren, omdat zij het recht van ingebod van Den Bosch niet respecteerden. In 1537 een uitspraak van de Raad van Brabant dat de stad 's-Hertogenbosch blijft gehandhaafd in de possessie, executie en jurisdictie van het ingebod in het Land van Ravenstein. In 1600 is er een geschil tussen de hertog van Cleve en Den Bosch. Regelmatig werd dit recht door Ravenstein niet geëerbiedigd (charters Hermans).

Kerstmis 1533 tot en met Sint Jansmisse 1534

095.10.3.7

messentrekker: Janne van Gemert op de zoon van de **drossaard van Ravenstein**

Kerstmis 1533 tot en met Sint Jan (24 juni) 1534

095.10.3.7

Messentrekker: Jan van Gemert op de zoon van de drossaard van Ravenstein.

